

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

Ms 127191

แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการ
ปกครองส่วนท้องถิ่นสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

นางสาวฉัตรรัตน์ นาคา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
วันรับ.....
วันลงทะเบียน..... 17 ต.ค. 2562
เลขทะเบียน..... ๒๐ 261700
เลขเรียกหนังสือ..... 372.21 811376

2561

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริม
การปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย : นางสาวธัญรัตน์ น้าภา

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท.ดร.ณัฐรัชย์ จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ติเมืองชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันนีย์ร พลหาญ)

ประธานกรรมการ

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ เขี่ยมแสง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษกนก ดวงขาม)

ชื่อเรื่อง : แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย : นางสาวธัญรัตน์ นำภา

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก กวงชาท

ปีการศึกษา : 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก 3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่ง 2 กลุ่ม กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา 127 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน 113 คน รวม 240 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษากลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน รวมรายด้าน 5 ด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ด้านการบริหารจัดการทั่วไป มีการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี ด้านบุคลากร แต่งตั้งบุคลากรที่มีคุณสมบัติ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สื่อการสอนเพียงพอ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ให้บุคลากรจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา และ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด

คำสำคัญ : การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก,แนวทางการดำเนินงาน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Guidelines for the Implementation of the Child Development Center By the standards of the Department of Local Administration Metropolitan Municipality In Roi Et.

Author : Miss Thanyarat Nampa

Degree : Master of Education (Educational Administration)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Associate Professor Dr.Somjet Poo Sri
Assistant Professor Dr.Kriskanok Duangsath

Year : 2017

ABSTRACT

This research aims to 1) educational level of educational management of the child development center. 2) Compare the educational management of the child development Center. 3) To study the operational guidance management of child development center 2 groups of education promoters 127 education promoters, 113 persons employed, There are 240 persons. The research found that 1) The educational management of the child development center by the standards of the department of local administration Metropolitan municipality in Roi Et the overall level was moderate. 2) education promotion group worker group different positions Including the five aspects are not different. Except for personnel there were statistically significant differences at the .05 level. 3) Suggestions and guidelines for educational management of the child development center found that the general management. Annual work plan is prepared. Personnel appoint qualified personnel. Building facility environment and safety enough teaching media academic and curriculum activities provide personnel to develop a strategic education development plan The promotion of early childhood development network at the provincial level.

Keywords : Management of Child Development Center, Operational Guidelines

---

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงชาทม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ ให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนเป็นวิทยานิพนธ์ที่เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.อาทิตย์ อัจหาญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา นายวิฑูรย์ บุญละคร ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง และนายศุภมิตร คนไว นักวิชาการศึกษา เทศบาลตำบลนาเมือง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อธีระ น้าภา และคุณแม่วัชรินทร์ ดอนสกุล ผู้คอยให้กำลังใจช่วยเหลือ สนับสนุนมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประ โยชน์และคุณค่าที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบบูชาแต่บิดา มารดา คุณครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

นางสาวธัญรัตน์ น้าภา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย	5
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ	9
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	10
2.1 แนวคิดการดำเนินงานการจัดการศึกษา	10
2.2 ทฤษฎีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	12
2.3 หลักการจัดการศึกษา	23
2.4 มาตรฐานการดำเนินงาน	25
2.5 บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลเสลภูมิ	30
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด	39

หัวเรื่อง	หน้า
ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	47
บทที่ 4 ผลการวิจัย	51
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ	87
5.1 สรุปผล	87
5.2 อภิปรายผล	92
5.3 ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	106
ภาคผนวก ข ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม (IOC)	115
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	119
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการวิจัย	137
การเผยแพร่ผลงานวิจัย	143
ประวัติผู้วิจัย	144

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงจำนวนประชากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด	40
3.2	แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	43
3.3	ขั้นตอนการวิจัย	50
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลบุคคลของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน จำนวนและร้อยละสถานภาพของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา	52
4.2	ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวม และเป็นรายด้าน	53
4.3	ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นรายชื่อ	54
4.4	ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร เป็นรายชื่อ	55
4.5	ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย เป็นรายชื่อ	56
4.6	ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร เป็นรายชื่อ	57
4.7	ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนจากทุกภาคส่วน เป็นรายชื่อ	58
4.8	ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาศูนย์ปฐมวัย เป็นรายชื่อ	59

ตารางที่	หน้า
4.9 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน	60
4.10 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	61
ข.1 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม (IOC)	116
ข.2 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	117
ข.3 แสดงรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	118

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	7
ง.1	การสัมภาษณ์ นายชนวัฒน์ อรัญภูมิ ตำแหน่ง นายกเทศมนตรี	138
ง.2	การสัมภาษณ์ ว่าที่ ร.ต. เฉลิมเกียรติ มาตผล ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรี	138
ง.3	การสัมภาษณ์ นายรณยุทธ หอมหวล ตำแหน่ง ปลัดเทศบาล	139
ง.4	การสัมภาษณ์ นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ ตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา	139
ง.5	การสัมภาษณ์ นางฐานมณู พาลาร์ตัน ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา	140
ง.6	การสัมภาษณ์ นางมัชฌิมา บาลีพรม ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก	140
ง.7	การสัมภาษณ์ นางบุญช่วย ปิตะฝาย ตำแหน่ง ครู เทศบาลตำบลนาเมือง	141
ง.8	การสัมภาษณ์ นางสาวอุบล นาเมืองรักษ์ ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก เทศบาลตำบลนาเมือง	141
ง.9	การสัมภาษณ์ นางเครือวัลย์ ฤทธิวุธ ตำแหน่ง ครู เทศบาลตำบลนาเมือง	142
ง.10	การสัมภาษณ์ นางสาวปนัดดา พระศรี ตำแหน่ง ครู เทศบาลตำบลนาเมือง	142

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริม ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติซึ่งอย่างน้อย ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการ และตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่ง พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับ การศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการ ให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตามความถนัดของตน ให้จัดตั้ง กองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อ เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือ ใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริหารทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการ ลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุน เป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2560, น. 14)

การจัดการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณค่า กระบวนการทางการศึกษาทำให้มนุษย์ได้รับประสบการณ์ อันก่อให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนา การ

รู้จักคิด รู้จักทำ และรู้จักการแก้ปัญหา ตลอดจนใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดการที่ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าย่อมต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ (วัชร ตระกูลงาม, 2542, น. 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยถือว่าเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3-5 ปี จะเป็นช่วงอายุที่กำลังพัฒนาความพร้อมในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาได้เต็มที่ หากไม่ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาในช่วงนี้อาจจะส่งผลให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างเชื่องช้า จะกระทบต่อการเจริญเติบโตในอนาคต (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, น. 1)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อันเนื่องมาจากนโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสิทธิจัดการศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายได้ตามมาตรฐานและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ ได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา และให้มีการถ่ายโอนภารกิจการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะเดียวกันรัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ขึ้น โดยความในมาตรา 16 กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งการจัดการศึกษาการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ควรให้ความสำคัญกับแผนงานด้านการศึกษาเป็นเรื่องหลักไปพร้อม ๆ กับแผนงานด้านอื่น ๆ เช่น การคลัง การโยธา การสาธารณสุข โดยจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสนับสนุนทางการศึกษาให้เด็กแรกเกิดถึง 5 ปีเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และถือว่าเป็นหน้าที่หลักของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กตลอดจนชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ในการส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้าน อย่างเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นภารกิจที่จะ

สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องบริหารจัดการและดำเนินการพัฒนาเด็กในท้องถิ่น ชุมชน ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ เหมาะสมตามวัย ตลอดจนแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็น พื้นฐานสำหรับการเข้ารับการศึกษาในชั้นสูงต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, น. 1)

การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่ผ่านมาพบว่า ยังมีปัญหาหลายประการดังนี้ ไม่มีความพร้อมทางด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่และข้อจำกัดอื่น ๆ ในด้านบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความ ปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านมีส่วนร่วมสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งไม่ได้ คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่ง จะส่งผลให้เด็กมีระดับพัฒนาการที่ล่าช้า รวมถึงชาวปัญญาที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่อาศัยอยู่ในชนบท จากผลสำรวจการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไทย หลายครั้งที่ผ่านมา สรุปได้ว่า 1 ใน 5 ของเด็กในช่วงอายุ 3-5 ปีแรก จะมีระดับพัฒนาการที่สงสัย ล่าช้าหรือค่อนข้างล่าช้า มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ และนอกจากนี้ยังพบว่าพัฒนาการด้าน อารมณ์และด้านสังคมของเด็กไทยจะอ่อนด้อยด้านสมาธิ อดทนและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่ง ความสามารถด้านอารมณ์และสังคมนั้นจะมีผลต่อการเรียนรู้ใน โรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ความสำเร็จของชีวิตในอนาคต (มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ, 2551, น. 8) และที่สำคัญการจ้าง ครูผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี และส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิด้านอนุบาลศึกษาจึงเกิด ปัญหาในการจัดการศึกษาขึ้นในหลาย ๆ ด้าน

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพเหมาะสมตามวัย ในฐานะหน่วยงานซึ่งมี ภารกิจที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและ ขั้นตอนการกระจายอำนาจไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การ บริหารส่วนตำบล เทศบาลหรือพหุภาคี ล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้นปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลของส่วนราชการต่าง ๆ โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน ทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้ จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กให้มี คุณภาพและเหมาะสม และเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยแบ่งมาตรฐานการดำเนินงานออกเป็น 6 ด้าน (กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น, 2553, น. 2) ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านพัฒนาบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาแนวทางการดำเนินงาน การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 6 ด้าน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลแก่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด นำไปใช้ในการประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับใด

1.2.2 ระดับข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอย่างไร

1.2.3 การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานแตกต่างกันหรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

1.3.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 แนวทางการการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

1.4.2 บุคลากรมีสถานะภาพมีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันตามกลุ่ม

1.4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นการดำเนินงานจัดการศึกษาของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษากลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการดำเนินงานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด

1. ประชากร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้ส่งเสริมการศึกษา จำนวน 185 คน 2) ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 162 คน รวมทั้งหมด 347 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งสิ้น 240 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 42-44) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการจับสลากเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมด 240 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ เป็นกลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มาผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ระดับดี จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

1.5.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ของกลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยแบ่งการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559, น. 1-58)

1.5.2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.2.2 ด้านบุคลากร

1.5.2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

1.5.2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

1.5.2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

1.5.2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5.3 ด้านสถานที่

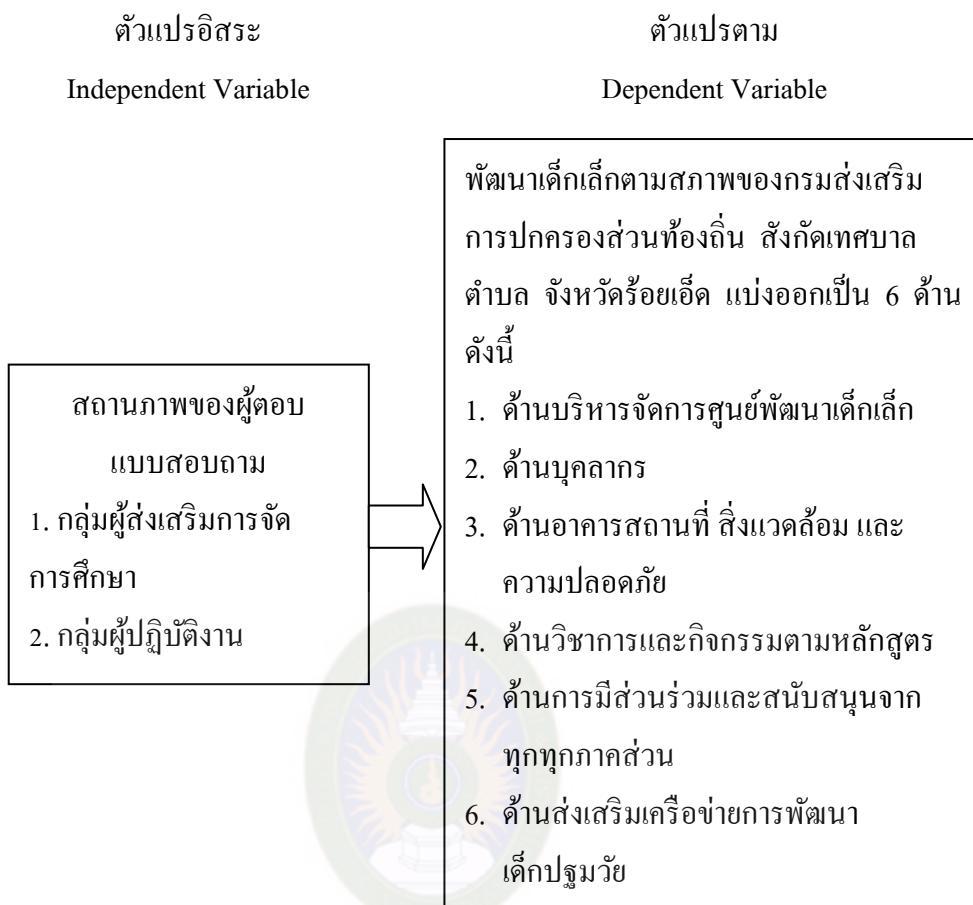
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

1.5.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ปีการศึกษา 2559

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิจัยเรื่องนี้ เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมาเป็นกรอบแนวคิดประกอบด้วย 6 ด้าน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, น. 1-58) ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

“แนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษา” หมายถึง การจัดประสบการณ์ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กวัย 3 – 5 ปี ได้มีการพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเหมาะสม ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกได้ 6 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดนโยบาย แผนงานและงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานอย่างชัดเจน การพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมและได้รับการยอมรับจากชุมชน การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานมีความเหมาะสม อัตรากำลังผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามสัดส่วนของครูต่อเด็กนักเรียนมีความ

เหมาะสมและเพียงพอ การจัดตั้ง การย้ายและการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมชาคมในชุมชน เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

2. ด้านบุคลากร หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยให้ทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยและมีปริมาณที่เพียงพอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการอบรมและศึกษาดูงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้อง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานตามนโยบาย ระเบียบข้อบังคับแผนงานตรงตามวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสภาพแวดล้อมถูกสุขลักษณะ อาคารสถานที่ที่มีความมั่นคง แข็งแรง มีความเหมาะสมและมีความปลอดภัยแก่ผู้เรียน ภายในอาคารเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในบริเวณอาคาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารเรียนเป็นสัดส่วน

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ – จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับผู้เรียนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน ในการพัฒนาผู้เรียน

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการใช้สื่ออย่างหลากหลาย ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์ รวมทั้งดูแลเรื่องความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมของเด็ก

6. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็กในทุกระดับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็ก

เด็กอย่างชัดเจนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดแผนความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

“ระดับการจัดการศึกษา” หมายถึง ระดับการจัดประสบการณ์ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่เด็กวัย 3-5 ปี ได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับวัย

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” หมายถึง สถานศึกษาให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กเรียนรู้มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีฐานะเท่าเทียมกับสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง ราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ บริการสาธารณะตามกฎหมาย ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด

“บุคลากรเทศบาลตำบล” หมายถึง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้ากองการศึกษา และนักวิชาการศึกษา
2. กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็ก

1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.8.1 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

1.8.2 เพื่อทราบระดับความคิดเห็นในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

1.8.3 เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดการดำเนินงานการจัดการศึกษา
2. ทฤษฎีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. หลักการจัดการศึกษา
4. มาตรฐานการดำเนินงาน
5. บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลเสลภูมิ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการดำเนินงานการจัดการศึกษา

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ ในการเริ่มชีวิตของเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไปในนักจิตวิทยาและนักการศึกษาว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุก ๆ ช่วงอายุ และเป็นช่วงที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่าง ๆ ให้แก่เด็ก เพื่อให้มีความพร้อมในการที่จะพัฒนาในระดับต่อไป ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัยพัฒนาขึ้นมาโดยแนวคิดต่อไปนี้

2.1.2 แนวคิดพื้นฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย การเริ่มต้นเป็นจุดเริ่มต้นงานทุกชนิด จุดเริ่มต้นคือ การเริ่มชีวิตในเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหมู่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ขวบ เป็นช่วงสำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุก ๆ ช่วงอายุ และเป็นช่วงที่เหมาะสมสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่าง ๆ ให้แก่เด็กในการพัฒนาในระดับต่อไป (ส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบและพัฒนากิจกรรมเยาวชน, ม.ป.ป., น. 4-6)

1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธต่อนเนื่องไปตลอดชีวิต ครอบคลุมเชิงคุณภาพ คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม

และสติปัญญา ลักษณะนิสัย คุณลักษณะที่พุ่งประสงค์ สัมพันธ์กันในทุก ๆ ด้าน เด็กแต่ละคนจะมีลักษณะและพฤติกรรมแตกต่างกันไปตามวัย ซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงวัย เริ่มตั้งแต่การปฏิสนธิจนถึง 5 ปี พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาทางด้านร่างกายที่อธิบายถึงการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กแต่ละลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดต้องจะเกิดคุณลักษณะของความสามารถขั้นนั้นก่อนเช่น ทฤษฎีพัฒนาด้านสติปัญญา ที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมคุณลักษณะที่จะพัฒนาขึ้นตามคุณลักษณะและตามประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม สิ่งแวดล้อม ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กจึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กเข้าใจเด็กสามารถอบรมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น 2) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เด็กมีการเรียนรู้ตามธรรมชาติ ตั้งแต่แรกเกิดก่อนที่จะเข้าสู่ขั้นพัฒนาเด็กเล็กการจัดการจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตนเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดี มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน 3) แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลต่อการเจริญเติบโตช่วยพัฒนาร่างกาย สติปัญญา อารมณ์จิตใจ สังคมและลักษณะนิสัย เด็กจะรู้จักการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ในการจัดการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจึงถือว่าการเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 4) แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือสิ่งแวดล้อมทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกัน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และการพัฒนาของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาการเรียนรู้

สรุปได้ว่า แนวพื้นฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วยแนวคิด 4 ประการ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก และแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม ผู้ดูแลเด็กต้องเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี จะต้องยึดหลักการเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษาโดยคำนึงถึงความสนใจและความ

ต้องการของเด็กทุกคน เพื่อให้เด็กพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กแต่ละคนมีโอกาสนในการพัฒนาตามขั้นลำดับของการพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ นำไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง

2.2 ทฤษฎีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1 ทฤษฎีหน้าที่

การดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในรูปแบบของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ภายในองค์กรดังกล่าวจะต้องมีระบบย่อยต่าง ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเต็มความสามารถและประสานสัมพันธ์กับระบบย่อยอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ ทัลคอลลต์ พาร์สัน (อ้างถึงใน สนธิฯ พลศรี, 2533, น. 141 -145) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ว่า ในระบบสังคมนั้นมีกระบวนการที่สำคัญที่ทำให้ระบบสังคมที่เกิดขึ้นอย่างมีระเบียบ คือ สภาวะการเปลี่ยนแปลงสถาบัน (Institutionlization) หรือการที่บุคคลมีบทบาทต่าง ๆ เนื่องจากบังคับฐานทางสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าค่านิยม และความเชื่อวัฒนธรรม ระบบสังคมที่สามารถรักษาระบบไว้ได้นั้น จะต้องทำหน้าที่อยู่ 4 ประการ คือ 1) ระบบสังคมจะต้องมีวัตถุประสงค์และดำเนินเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อความอยู่รอดแห่งสังคม 2) ระบบสังคมจะต้องมีการปรับตัว ซึ่งการปรับตัวมีความจำเป็นและสำคัญมากต่อการมีสัมพันธ์ระหว่างกัน 3) ระบบสังคมจะต้องมีการบูรณาการรวมหน่วยหรือประสมประสานส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจในระบบ 4) ระบบสังคมจะต้องมีการจัดการกับระบบดั้งเดิมที่เรียก ภายในสังคมจะต้องมีความขัดแย้งหรือดึงเครียดเป็นธรรมดา จากบุคคล กลุ่มสถาบัน หรือชุมชน

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ ได้มองโครงสร้างสังคมที่หมายถึง สัมพันธภาพของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสังคมทุกสังคม ได้แก่ กิจกรรมทางครอบครัว ญาติพี่น้อง ด้านการศึกษา อนามัย เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ความเชื่อ ศาสนา และอื่น ๆ ซึ่งภายในสังคมนั้นมีการทำหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบเพื่อความดำรงอยู่ของแต่ละสังคมในระบบย่อยต่าง ๆ ของแต่ละสังคมจะปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องประสานสัมพันธ์กัน เพื่อมุ่งไปสู่ความมุ่งหมายสุดท้าย คือ ความอยู่รอด ซึ่งหมายถึง ความสามารถที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาวะต่าง ๆ ภายในสังคมให้เหมาะสมกับกาลเวลาที่ผ่านไปด้วย (สนิท สมักรการ, 2542, น. 29-31)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ สอดคล้องกับการดำเนินงานจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงกระบวนการสนับสนุนการจัดการศึกษา การพัฒนาประเทศให้เจริญทัดเทียมกับนานาประเทศในการพัฒนาหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สติปัญญา จะต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของคนในชุมชน

2.2.2 ทฤษฎีทุนมนุษย์

ทฤษฎีทุนมนุษย์ (กุศล สุนทรธาดา และรัชพันธ์ เชยจิตร, 2543, น. 140) เป็นทฤษฎีว่าด้วยการแสวงหาความรู้ความชำนาญ ความสามารถประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ในการทำงานทำ เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและพลังในการหารายได้ ธนาคารโลกให้คำจำกัดความว่าทุนมนุษย์ไว้ว่าเป็นการลงทุนเพื่อเพิ่มทักษะและความสามารถต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวบุคคลกำลังแรงงาน โดยส่วนหนึ่งได้มาจากการปรับปรุงสภาพ ภาวะ โภชนาการ การศึกษา การฝึกอบรม อีกส่วนหนึ่งได้มาจากประสบการณ์ที่มนุษย์จะใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการ (อ้างถึงในบุญคง หันจางสิทธิ์, 2540, น. 181-187) ได้สรุปกิจกรรม ได้แก่ 1) บริการเพิ่มพูนสุขภาพ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ 2) การฝึกอบรมเรียนรู้ในขณะทำงาน 3) การจัดการศึกษาอย่างเป็นทางการในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและระดับสูงขึ้นไป 4) การศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้สำหรับผู้ใหญ่

สรุปได้ว่า ทฤษฎีทุนมนุษย์จึงเป็นที่ว่าด้วยการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ในการเพิ่มผลผลิตของแรงงาน และเป็นการเพิ่มประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ในการทำงานทำของบุคคล สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานจัดการศึกษา ที่จะทำให้ท้องถิ่น ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.2.3 หลักการจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นกลไกการพัฒนาคนให้เกิดคุณธรรมนำความรู้ สมานฉันท์ สันติวิธีมีวิถีในประชาธิปไตย มีความภาคภูมิใจในความเป็นมนุษย์และความเป็นคนไทยบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักการประมาณ มีเหตุผลคุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกโลกาภิวัตน์ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ เกิดการสร้างภูมิปัญญา การรักษาวัดขนธรรมเนียม สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ความสำคัญของการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและพัฒนาชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช, 2550, น. 15 - 23) มีบทบัญญัติเกี่ยวข้อง ดังนี้ มาตรา 49 บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ ไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาเท่าเทียมบุคคลอื่น การเรียนรู้ต้องให้ตลอดชีวิต

ย่อมได้รับความคุ้มครองและเหมาะสมจากรัฐ มาตรา 80 บัญญัติให้รัฐสังคมนิยมต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคมนิยม สาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ในการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติกฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม โลก รวมทั้งปลูกฝังผู้เรียนให้มีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นที่มาของการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545, น. 5-9) ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของวงการการศึกษาของไทย ดังนี้

หมวดที่ 1 บททั่วไป

ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ แลวัฒนธรรม คุณธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาได้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายด้านปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับประเภทการศึกษา

(4) มีการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของนครและคณาจารย์

(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้จัดการศึกษา

(6) การมีส่วนร่วมจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพและสถาบันอื่น

หมวดที่ 2 สิทธิและหน้าที่การศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสทางการศึกษาเสมอภาค การรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึง โดยมีคุณภาพไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ความช่วยเหลือทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์กำหนดของกฎกระทรวง

มาตรา 11 บิดา มารดา มีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 และตามกฎหมาย

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บุคคลและครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎกระทรวง

มาตรา 13 บิดา มารดา มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแล

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตร

(3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามกฎหมายกำหนด

มาตรา 14 บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น สนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด

(3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด 3 ระบบการศึกษา

มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการศึกษา การวัดผลประเมินผล เป็นเงื่อนไขความสำเร็จการศึกษา

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการ การจัดการศึกษา ระยะเวลาการศึกษา การวัดผลประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม โดยโอกาสศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อมสื่อหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาระดับอุดมศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาที่จัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษาการแบ่งระดับและประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามกฎกระทรวง การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งออกเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญา การแบ่งระดับหรือระดับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

มาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี ให้เด็กอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับหลักเกณฑ์และวิธีนับอายุให้เป็นไปตามกฏกระทรวงกำหนด

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

(1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออื่น

(2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาอื่น

(3) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนหรือหน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 19 การจัดการศึกษาอุดมศึกษาให้จัดในมหาลัย สถาบันวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการ หรือความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา

มาตรา 21 กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะตามความต้องการ และความชำนาญของหน่วยงานโดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

จากความหมายของการจัดการศึกษาทั่วไป สรุปได้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการได้รับความรู้และประสบการณ์ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างจิตสำนึก การเพิ่มพูนทักษะการทำความเข้าใจให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝังค่านิยมการถ่ายทอดศิลปะ ศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น สังคมและการพัฒนาความคิด โดยมีวัตถุประสงค์ให้คนเจริญงอกงามทางด้านความรู้ มีปัญญา มีความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข มีค่านิยมที่ดีและพึงประสงค์

2.2.4 แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดไว้หน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา 54 วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย” อันถือเป็น “จุดเด่น” ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 โดยรัฐต้องจัดการศึกษาให้เด็กเล็ก (ตั้งแต่ 2 ขวบจนถึงเข้าอนุบาล) ได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้าชั้นอนุบาลเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมวัย โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เป็นการวางกรอบการศึกษาแบบที่ไม่เคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญปี 2540 หรือปี 2550 การ

จัดการศึกษาปฐมวัย” คือ เด็กอายุแรกเกิด-ไม่เกิน 5 ปี หรือ เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี แม้การศึกษาไม่เป็น “สิทธิ” โดยให้รัฐมี “หน้าที่” จัดการศึกษาให้ประชาชน แต่รัฐโดยคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ประกาศกำหนดให้ต้องจัดเรียนฟรี 15 ปี จากอนุบาล 1 ถึง ม.6ทุกคนต้องได้รับการพัฒนา และเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมวางกรอบไว้ดังนี้

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา การเตรียมความพร้อมให้เด็กปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลาย
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนารากฐานพัฒนาการของทุกชีวิตอย่างเหมาะสม 2.1) จัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน บริการต่าง ๆ ด้านสุขภาพ การวางแผนและแก้ไขปัญหาครอบครัว 2.2) สนับสนุนให้มีการเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในชุมชนและสถานประกอบการกับนโยบายการศึกษาที่เน้นคุณภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ทั่วถึงและได้มาตรฐานเท่าเทียมกันดังกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งกำหนดบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการจัดการศึกษาดังนี้

2.2.4.1 หลักการนโยบายวิสัยทัศน์

จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมและประเทศชาติตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น การมีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา คือ การศึกษาสร้างความสุข มุ่งคุณภาพ รักรักษาวัฒนธรรม นำเทคโนโลยี มีภูมิทัศน์สวยงาม โดยมีนโยบายดังนี้ 1) นโยบายด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเร่งรัดจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอภาคกัน 2) นโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยจัดให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับการบริการทางการศึกษาได้ทั่วถึง และมีคุณภาพส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน

2.2.4.2 ภารกิจจัดการศึกษาท้องถิ่น

- 1) การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เต็มศักยภาพ มีความพร้อมเพื่อเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

- 2) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาและวางรากฐานชีวิตการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา บุคลิกภาพและสังคมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานรวมทั้งค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของตนเองด้านวิชาการ

วิชาชีพในการประกอบการทำงานทักษะทางสังคมให้ผู้เรียนเรียนรู้ควบคู่ความรู้คู่คุณธรรมและสำนึกในความเป็นไทย

3) จัดให้มีความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการหรือส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4) การจัดการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมแก่เยาวชน เป็นการส่งเสริมสนับสนุนดำเนินงานด้านกีฬา ให้แก่ประชาชนอย่างหลากหลาย

5) การดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทย

2.2.4.3 วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น

1) เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

2) เพื่อให้เด็กมีอายุที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด

4) เพื่อให้การจัดการศึกษาท้องถิ่น ดำเนินการตามความต้องการและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมการสนับสนุนจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และประชาชนในท้องถิ่น

5) เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกาย และฝึกฝนการร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม โดยตระหนักถึงคุณค่าของกีฬา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใช้เวลาให้เกิดประโยชน์

6) เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มผู้ขาดโอกาส ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพให้มีงานทำไม่เป็นภาระต่อสังคม

7) เพื่อบำรุงการศาสนาและอนุรักษ์ บำรุงศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

สรุปได้ว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การจัดการศึกษา ทั้งในและนอกระบบ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย มุ่งหวังให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรม เติบโตตามศักยภาพ เหมาะสมตามวัย

จากความหมายแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี(พ.ศ. 2545-2559) สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นสิทธิหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีงบประมาณท้องถิ่นสนับสนุน แต่ก็ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ และมาตรฐานที่กำหนด ต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายการศึกษา ต้องมีระบบประกัน คุณภาพ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และต้องได้รับการประเมิน คุณภาพนอกด้วย หมายความว่า การจัดประสบการณ์ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษา แก่เด็ก 3-5 ปี ได้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้การพัฒนา เป็นไปอย่างมีคุณภาพและเหมาะสม ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.4.4 บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนโยบายเพื่อการลงทุนเพื่อการศึกษา

มีแนวนโยบายระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ทั้งด้านงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน ในประเทศจากรัฐ บุคคล องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการสถาบันวิงคมอื่นและต่างประเทศการจัดงบประมาณ ให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงพัฒนาเพื่อความยั่งยืน โดยมาตรการสำคัญ ดังนี้

- 1) จัดสรรงบประมาณการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้อง ความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยคำนึงถึงความเสมอภาคใน โอกาสทางการศึกษาอย่างเป็นธรรม
- 2) สนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานและงบ ลงทุนให้สถานศึกษาตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดย ให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ให้คำนึงถึงความเสมอภาคใน โอกาสทางการศึกษา
- 3) สนับสนุนเงินอุดหนุนทางการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคม อื่นตามความเหมาะสมและจำเป็น
- 4) สนับสนุนเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่ เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐให้เท่าเทียมกัน
- 5) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปแบบของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ตามความเหมาะสมและความจำเป็น
- 6) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น
- 7) จัดสรร งบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
- 8) ให้มีระบบการ

ตรวจสอบติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาสอดคล้องกับหลักการศึกษ แนวทางการศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก 9) ให้ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด 10) สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้สถานศึกษาสามารถ และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น 11) ส่งเสริมให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ โดยการสนับสนุนการอุดหนุน การใช้มาตรการการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำมาอธิบายเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงแนวนโยบายการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ซึ่งเงินงบประมาณเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ หรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงที่วางไว้ในการจัดการศึกษา

2.2.4.5 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2547, น. 4-5) ได้นิยามความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การปกครองตนเองโดยประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานจากหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ที่หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจการปกครองให้องค์กรอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ขององค์กรส่วนกลางจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

โกวิท พวงงาม และ อลงกรณ์ อรรถแสง (2547, น. 7) มีความเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารงานในแต่ละถิ่น มีผู้แทนที่รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานอย่างอิสระในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลัง กำหนดนโยบายของตนเอง รวมทั้งดำเนินกิจกรรมภายในกรอบกฎหมายที่กำหนดบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ของรัฐและประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรดังกล่าวในกรณีประเทศไทย ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล พัทธา และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

Daniel (1967, pp. 101-103) ได้นิยามความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือบางส่วน ในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่น ก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง เกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงาน ภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

Montagu (1984, p. 574) ได้นิยามความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งคนที่สามารถจะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมดูแลของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองกันเอง กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การปกครองตนเองโดยประชาชนในท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบ ซึ่งตนเองสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมดูแลของราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ

2.2.4.6 ลักษณะสำคัญของ การปกครองท้องถิ่น

จากความหมายลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาลงมือของท้องถิ่นตน การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550, น. 112-116) ได้กำหนดหลักความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป้าหมายของการกระจายอำนาจดังที่บัญญัติไว้ในหมวด 14 มาตรา 281 ถึง มาตรา 290 ไว้ดังนี้ รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่ การกำหนดนโยบายการปกครอง การเงิน การคลัง และมีอำนาจ

หน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะกำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ในรูปไต่ตราธิทำหน้าที่กำหนดอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจหน้าที่และ รายได้เพิ่มให้กับท้องถิ่นเป็นสำคัญ

จากคำนิยามข้างต้น สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจหน้าที่ จากรัฐบาลกลางสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรดังกล่าวจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ คนในท้องถิ่น หรือมีอำนาจในการตัดสินใจบางอย่างโดยมีอิสระตามสมควร โดยเปิดโอกาสให้ ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง รัฐบาลเพียงควบคุมดูแลให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ดำเนินการตามมาตรฐานที่ตั้งไว้

2.3 หลักการจัดการศึกษา

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547, น. 8-10) หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเด็กที่มี อายุแรกเกิดถึง 5 ปี หลักการที่คำนึงถึงพัฒนาเด็กแบบองค์รวมเพื่อโอกาสในการพัฒนาเด็กทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ตามความ เป็นอยู่จริงของเด็ก การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมี คุณภาพและมีความสุข แนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย มีดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, น. 8-10) 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและ ประสบการณ์ของเด็กโดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาการทุกด้าน 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ของเด็กซึ่งควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีธรรมชาติ ตอบสนองต่อความ ต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนต้องสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายมีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อจากธรรมชาติและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย สภาพแวดล้อมใกล้ตัวเด็ก รวมทั้งการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ดูแลเด็กต้องมีบทบาทจากผู้ออกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็น ผู้อำนวยความสะดวกโดยผู้ดูแลเด็กจะต้องยอมรับ ผู้ดูแลเด็กจะต้องพัฒนาตนเอง ปรับปรุงการใช้ เทคนิคในการจัดกิจกรรม 4) การบูรณาการเรียน การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึด หลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถ เรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ การจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น ที่หลากหลาย หลากหลายทักษะ เหมาะสมกับวัย 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมินการสอนของตนเองว่าเด็กมีพัฒนาการบรรลุตามวัตถุประสงค์และ

เป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กและครอบครัวเด็ก เด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เติบโตขึ้นมา ผู้ดูแลเด็ก พ่อ แม่ผู้ปกครองต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย จะต้องประกอบด้วยการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีธรรมชาติ ตอบสนองต่อความต้องการความสนใจทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนปฐมวัยยึดหลักบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กและครอบครัวเด็ก และเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

2.3.1 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบันแนวความคิดของการกระจายอำนาจในการบริหารงานของรัฐบาลกลางมุ่งเน้นการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการมากขึ้น ส่วนกลางเพียงกำหนดนโยบายในภาพรวมเป็นสำคัญรวมทั้งแนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550, น. 258) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ดังนี้ มาตรา 289 บัญญัติไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542, น. 2 - 22)

มาตรา 4 บัญญัติไว้ว่า สถานพัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานศึกษาเช่นเดียวกับโรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษามาตรา 18 บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย ให้จัดในสถานศึกษา ดังนี้ต่อไปนี้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนาศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ และเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

มาตรา 41 บัญญัติไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 21 บัญญัติไว้ว่า ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐได้อิโณภารกิจในการจัดการศึกษา ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดการทั้งหมดตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการ

จากความหมายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ถึงแม้เป็นสิทธิหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีงบประมาณของท้องถิ่นสนับสนุน แต่ก็ต้องเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานที่รัฐกำหนด ต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายการศึกษา ต้องมีระบบประกันคุณภาพ ครูและผู้บริหารการศึกษาต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และต้องได้รับการประเมินคุณภาพจากภายนอกด้วย ซึ่งก็หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ดูแลสถานศึกษาก็ต้องรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานด้วย

2.4 มาตรฐานการดำเนินงาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553, น. 4-58) ได้รวบรวมเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไว้ดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์อบรมก่อนเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต การพัฒนาเด็กให้พร้อมทั้งด้าน

ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา นับเป็นภารกิจที่สำคัญที่หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้พัฒนาการเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับวัย ตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยา ล้วนมีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเดิมอยู่ในความดูแลของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เด็กได้รับพัฒนาการอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสมซึ่งถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป สำนักมาตรฐานดังกล่าว ได้รวบรวมและจัดทำขึ้น จำแนกออกเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ แบ่งการบริหารจัดการเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารบุคคล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับการถ่ายโอนจากกรมศาสนาให้ถือปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ตามหนังสือคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดนโยบาย แผนงานและงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างชัดเจน พิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมและได้รับการยอมรับจากชุมชน จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานมีความเหมาะสมอัตรากำลังผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามสัดส่วนของครูต่อเด็กนักเรียนมีความเหมาะสมและเพียงพอ การจัดตั้ง การย้ายและการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมชวคม ที่ นร 0107/ว 20522 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2551 สรุปได้ว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถดำเนินงานให้การศึกษาและพัฒนาการสำหรับเด็กตามหลักวิชาการ เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น แบ่งการบริหารจัดการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์

พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้ากองการศึกษา และนักวิชาการศึกษา บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็ก

2) ด้านบุคลากร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหารผู้ทำความสะอาด เป็นต้น สามารถดำเนินงานให้การศึกษและพัฒนาสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการขององค์กรปกครองท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานจัดการศึกษาและพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยให้ทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยและมีปริมาณที่เพียงพอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการอบรมและศึกษาดูงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้อง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานตามนโยบาย ระเบียบข้อบังคับแผนงานตรงตามวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก มีการประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สรุปได้ว่า มาตรฐานด้านบุคลากร หมายถึง การที่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีความสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้ากองการศึกษา และนักวิชาการศึกษา บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก

3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 3.1) ด้านอาคารสถานที่ ที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสมต้องไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงมากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่าง ๆ ตามมาตรฐานความจำเป็นและความเหมาะสม จำนวนชั้นของอาคาร ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการปกป้องอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจ

เกิดขึ้น และความสูงของตัวห้อง ไม่ควรน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้น ทางเข้า-ออก และประตู หน้าต่าง ต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุ หรือเหตุร้ายแรง โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า - ออก 2 ทาง ประตู หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้น ให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างขวางชัดเจน พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัยและเพียงพอเหมาะสมกับการ ปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก นอกจากพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะ หรือ จัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา

3.2) ด้านสิ่งแวดล้อม ภายในอาคาร 1) แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่่าเสมอทั่วห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก 2) เสียง ต้องอยู่ในระดับไม่ดังเกินไป (ระหว่าง 60-80 เดซิเบล) อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม 3) การถ่ายเมออากาศ ควรมีอากาศถ่ายเท สะดวก โดยพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องรับลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ ห้อง 4) สภาพพื้นที่ภายในอาคาร ต้องไม่ลื่น และไม่ชื้นและ ควรเป็นพื้นไม้ หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ภายนอกอาคาร 1) รั้ว ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า-ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง 2) สภาพแวดล้อมและมลภาวะ ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฟุ่มลระอง กลิ่น หรือเสียงรบกวน 3) พื้นที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง โดยจัดให้มีเครื่องเล่นที่ปลอดภัย และมีพอสมควรกับจำนวนเด็ก 4) ระเบียงต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งระเบียงด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพ ความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานที่ปลอดภัยสำหรับเด็กด้วย 3.3) ด้านความปลอดภัย มาตรการป้องกันความปลอดภัย 1) ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่อง ตัดไฟภายในอาคาร 2) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นอาคาร 3) ติดตั้งปลั๊กไฟ ให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าต่ำกว่าจะต้องมีฝาครอบ 4) หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และ อุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่ายหรือแหลมคม 5) จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์ สำหรับการปฐมพยาบาล 6) ใช้วัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมีให้ พื้นมือเด็ก 7) ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณ โดยรอบตัวอาคาร 8) มีระบบ ลีอกประตูในการเข้า-ออกนอกบริเวณอาคาร 9) ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาดน้ำโรค และมี มาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย 10) มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ 11) เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ควรมี ขนาดที่เหมาะสมสำหรับเด็ก มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน 1) มีการฝึกซ้อม สำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ 2) มีการฝึกอบรมบุคลากร ในเนื้อหาด้านการปฐม

พยาบาลเบื้องต้น 3) มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินทางราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล

4) มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย สรุปได้ว่า มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง การดำเนินงานให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีพื้นที่ขนาดที่เหมาะสม ทำเลที่ตั้ง จำนวนชั้นของอาคาร ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ มีสภาพแวดล้อมและภาวะทั้งภายในและภายนอกตัวอาคารที่เหมาะสม มีความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัย ความสามารถของแต่ละคน ผู้ดูแลเด็กมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับผู้เรียนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน ในการพัฒนาผู้เรียน ส ร ร ป ได้ ว่า มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กันเพื่อให้เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้ผ่านชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้แสวงหาความรู้ ประสบการณ์ ข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการสร้างพื้นฐานการศึกษาให้กับเด็ก ที่จะทำให้อ่านต่อในระดับการศึกษาขั้นต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน สามารถขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่มาตรฐานแบบมีส่วนร่วม ภายใต้ทักษะการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ที่เกี่ยวข้องจะเกิดความพร้อมใจที่จะร่วมมือในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ก้าวต่อไป สรุปได้ว่า มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมการสนับสนุนทุกภาคส่วน หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ชุมชนทราบโดยใช้สื่อที่หลากหลายชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรเพื่อใช้ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6) มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการ

พัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา มีการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็กในทุกระดับ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน มีการกำหนดแผนความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมเครือข่าย สร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค สรุปได้ว่า มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค

สรุปแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของพัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เกี่ยวข้อง มี 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
6. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านนี้ ล้วนเป็นส่วนที่สำคัญในการดำเนินการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษา ระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 6 ด้าน

2.5 บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลเสลภูมิ

2.5.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเสลภูมิ สถานที่ตั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเสลภูมิ ตั้งกีดกองการศึกษา เทศบาลตำบลเสลภูมิ ตั้งอยู่ ณ บริเวณคุ้มโรงพยาบาล เลขที่ 255 หมู่ที่ 7 ตำบลขวัญเมือง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.5.2 ประวัติโดยสังเขป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเสลภูมิ จัดตั้งครั้งแรกจากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านท่าไคร้ ในระยะแรก ๆ เดิมยังไม่มียงบประมาณเป็นค่าตอบแทนครูผู้ดูแลเด็ก เป็นลักษณะของความสมัครใจ และต่อมาชาวบ้านก็ช่วยกันสนับสนุนค่าใช้จ่ายเรียกเก็บกับเด็กคนละ 60 บาท/เดือน มีครูผู้ดูแลเด็ก 3 คน ซึ่งได้รับความเมตตาจากท่าน พระครูบัวเวียน พลศักดิ์ เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ศรีสว่าง บ้านท่าไคร้ ในขณะนั้น ให้อนุญาตให้ใช้สถานที่ส่วนหนึ่งของวัดจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งดังนี้

ปี พ.ศ. 2536-2538 กรมพัฒนาชุมชนให้การสนับสนุนงบประมาณอาหารเสริม(นม) อาหารกลางวัน และค่าตอบแทนของครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1 อัตรา ในอัตราเงินเดือน ๆ ละ 3,000 บาท (มีครูที่เลี้ยงทั้งหมด 3 คน) เด็กปฐมวัยที่เข้ารับบริการ ทั้งหมดจำนวน 45 คน

ปี พ.ศ. 2539-2545 กรมพัฒนาชุมชนได้ถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าไคร้ให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งขณะนั้นได้รับการสนับสนุนอาหารเสริม (นม) อาหารกลางวัน วัสดุการเรียนการสอนเรื่อยมา

ปี พ.ศ. 2547 องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ได้ถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าไคร้ให้กับเทศบาลตำบลเสลภูมิ จนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันปีการศึกษา พ.ศ. 2559 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าไคร้ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นเทศบาลตำบลเสลภูมิ มีนักเรียนทั้งสิ้น จำนวน 33 คน แยกเป็นชาย จำนวน 16 คน หญิง จำนวน 17 คน ด้านบุคลากร ดังนี้ นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ ผู้อำนวยการกองการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสถานศึกษา นางฐานมณู พาลาร์ตัน ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา เป็นผู้ช่วย ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่พัสดุ นางนุชนางค์ พลสาเดช ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และร่วมกับผู้ดูแลรับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีบุคลากรส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน จำนวน 2 คน คือ นางสาวธัญรัตน์ น้าภา ตำแหน่งครู ก.ศ. 1 และนางมัชฌิมา บาลีพรม ตำแหน่ง พนักงานจ้างตามภารกิจ (ผู้ดูแลเด็ก) และแม่บ้านประจำศูนย์ 1 คน คือ นางฉวี วงษ์สินธุ์ พนักงานจ้างทั่วไป บุคลากรภายนอกที่ร่วมสนับสนุนควบคุมดูแลสุขภาพอนามัยของโรงพยาบาลเสลภูมิ คือ นางชุตติมา มาตผล นักวิชาการชำนาญการ และนายเกรียงไกร ประจัญศรี นักวิชาการสาธารณสุข ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลให้คำแนะนำ ติดตาม การส่งเสริมและพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างใกล้ชิด 1) เพื่อแบ่งเบาภาระการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ที่ต้องออกไปประกอบสัมมาอาชีพต่างท้องถิ่นซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ครอบครัวอบอุ่น 2) เพื่อส่งเสริมในการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย 3) เพื่อส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็ก ให้ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างถูกต้อง

2.5.3 วิสัยทัศน์ (Vision)

แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นวิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ “การศึกษาได้มาตรฐาน สืบสานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีชื่อเสียงหลักธรรมาภิบาล บริการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน”

2.5.4 พันธกิจ (Mission)

2.5.4.1 จัดให้มีการรักษาทางบก ทางน้ำ การผังเมืองรวมสาธารณูปโภคพื้นฐานให้กับประชาชน

2.5.4.2 ส่งเสริมและยกระดับมุ่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

2.5.4.3 ส่งเสริมรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

2.5.4.4 ส่งเสริมสนับสนุนการกีฬาและพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในพื้นที่ชุมชนและในภาพรวมของจังหวัด

2.5.4.5 ส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

2.5.4.6 ส่งเสริมการสร้างงาน การประกอบอาชีพของประชาชน และการพัฒนาฝีมือแรงงาน

2.5.4.7 ส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้ร่วมกัน การพัฒนาและการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.5.4.8 พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้มีพลานามัยที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีสภาพแวดล้อมที่ดี

2.5.4.9 สนับสนุนป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

2.5.4.10 ส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

2.5.4.11 ส่งเสริมให้กับประชาชนยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินกิจการ

2.5.5 เป้าหมายในการพัฒนา

2.5.5.1 การคมนาคมมีความสะดวกรวดเร็ว และปลอดภัย

2.5.5.2 ประชาชนมีสาธารณูปโภคพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างทั่วถึงและได้มาตรฐาน

2.5.5.3 ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึง

2.5.5.4 มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีสภาพแวดล้อมที่ดี เกิดการเกี่ยวเนื่องในการดำรงชีพทั้งของมนุษย์และสัตว์ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

2.5.5.5 การท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนได้รับการส่งเสริมและการพัฒนาเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2.5.5.6 มีการสืบสานประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมอันดีงาม การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่กับท้องถิ่นสืบไป

2.5.5.7 ประชาชนมีงานทำ มีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีพ

2.5.5.8 มีการพัฒนาศักยภาพแรงงานในระบบ และแรงงานนอกระบบทั้งประชาชนผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส

2.5.5.9 มีการนำใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพเพิ่มมูลค่าเพิ่ม ลดต้นทุนให้กับสินค้าและบริการ

2.5.5.10 ประชาชนมีสุขภาพจิตที่ดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ ห่างไกลยาเสพติดมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2.5.5.11 สังคม ชุมชนในท้องถิ่นเป็นสังคมที่เข้มแข็ง สมานฉันท์ เอื้ออาทรต่อกัน

2.5.5.12 ประชาชนดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ใช้ชีวิตแบบพอเพียงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นสิทธิหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่น โดยมีงบประมาณของท้องถิ่นสนับสนุน และต้องเป็นตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่รัฐกำหนด และสืบสานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายความว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ดูแลสถานศึกษาต้องรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลให้คำแนะนำ ติดตาม การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

2.5.6 นโยบายและทิศทางการพัฒนาการศึกษา

2.5.5.6.1 ด้านการศึกษา

1) ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เชิงสร้างสรรค์ อย่างชาญฉลาด เพื่อเพิ่มการสร้างการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาองค์ความรู้

2) บูรณาการความร่วมมือในการส่งเสริมให้เด็กทุกคนในเขตเทศบาล ได้เรียนตามเกณฑ์ที่ศึกษาภาคบังคับร่วมมือกับโรงเรียนในเขตเทศบาล เพื่อบูรณาการส่งเสริมการเรียนรู้ในทุกระดับการศึกษาและในชุมชน โดยใช้พื้นที่โรงเรียนเป็นฐานบูรณาการทุกมิติ ทั้งด้านคุณภาพการบริการ เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตในชุมชน โดยเชื่อมโยงบทบาทสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและสถาบันทางศาสนา

3) ส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน โดยประสานกับสถาบันการศึกษา หรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานให้ผู้ด้อยโอกาสและประชาชนทั่วไปให้ได้รับ

การศึกษาทางด้านอาชีพหรือพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อใช้ประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

กระบวนการและวิธีการดำเนินการ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ประชาชน ได้ศึกษาค้นคว้าวิทยาการต่าง ๆ บนสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจัดให้มีห้อง ICT และมีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการในวัน เวลา ราชการ ตลอดจนให้มีการสำรวจข้อมูลเด็ก เยาวชน ให้เป็นศูนย์ให้มีการส่งเสริมสถาบันการศึกษาด้านอาชีพหรือการศึกษานอกระบบ

สรุปได้ว่า การพัฒนาทางการศึกษาส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ประชาชนทั่วไปให้ได้รับประโยชน์สูงสุด เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ เป็นรากฐานที่ดี เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

นิชมนต์ ปัทเสวี (2548, น. 77-78) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาดองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลมีขนาดแตกต่างกัน มีสภาพการบริหารแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายได้ พบว่ามีสภาพการบริหารงานต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.5 มี 2 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางและขนาดเล็ก ด้านบุคลากรพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงานมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

เพลินตา อิทธิศานต์ (2548, น. 82-94) ได้ทำการศึกษาสู่ความสำเร็จของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนอกระบบ โดยการศึกษากลุ่มตัวอย่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งที่ผ่านการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนอกระบบ ระดับพื้นฐาน ระดับดี ระดับดีมาก จากทุกภาคของประเทศ จำนวน 32 แห่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับและระดับดีมาก ประกอบไปด้วย ปัจจัยหลักคือ 1) การรับรู้เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนอกระบบโดยมีผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ได้รับรู้ 2) ความรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็กอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ที่ได้ศึกษาในระบบและประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็ก 3) ความร่วมมือในการสนับสนุนจากทุกหน่วยของสังคม พัทรินทร์ อาลัยลักษณ์ (2549, น. 81-82) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอหนองบัว จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของ

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยระดับมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงิน พัสดุ ด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและจัดประสบการณ์แก่เด็ก ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงินพัสดุ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน ส่วน การจัดการศึกษาด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อม มีการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน

จิราวุฒิ สิมารักษ์ (2553, น. 117-119) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า ท้องถิ่นใน จังหวัดเลยโดยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ลองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตรตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน และ การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามปัจจัยส่วนบุคคล การ ดำเนินงานจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่อยู่ในหน่วยงาน เทศบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กไม่แตกต่างกัน

สุชาดา สมสวนจิต (255, น. 88-89) ได้วิจัยปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบาย ด้านระเบียบ ด้านวัตถุประสงค์ และด้านแนวทางการ ดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ คือ 1) ด้านนโยบาย อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ข้อ โดยมีความเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับ คือ 1.1) พ.ร.บ. สถาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมี หน้าที่ส่งเสริมการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาสตรีเด็กและคนชรา 1.2) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดการเพื่อ ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น 1.3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้ ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาตามความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น 2) ด้านระเบียบ อยู่ใน ระดับปานกลางทั้ง 10 ข้อ โดยมีความเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับ พ่อแม่ผู้ปกครองสมัครใจ ให้มารับการเลี้ยงดูในศูนย์ เด็กที่เข้ามารับการเลี้ยงดูต้องเป็นเด็กที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้านที่ตั้งศูนย์ หรือบริเวณใกล้เคียงกับศูนย์ และผู้ดูแลเด็กจะต้องมีอายุระหว่าง 20-45 ปี 3) ด้านวัตถุประสงค์ อยู่ใน ระดับปานกลางทั้ง 5 ข้อ โดยมีความเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับ คือ 3.1) แบ่งเบาภาระ ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ 3.2) เพื่อพัฒนาความพร้อมด้าน ร่างกายและจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา 3.3) เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ศักยภาพความพร้อมก่อนเข้าเรียน และ 4) ด้านแนวทางการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลรับโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากพัฒนาชุมชน โดยยังคงให้ชุมชนเป็นผู้บริหารและองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนงบประมาณ และกำกับดูแล

อุดมลักษณ์ คำลือ (2553, น. 55-58) ได้ศึกษาเรื่อง ทัศนนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในภาพรวมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในระดับเห็นด้วยมาก อันดับแรกคือ ด้านบริหารวิชาการ รองลงมาคือด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านอาคารสถานที่ และด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่างกันและรายได้ต่างกันมีนัยสถิติสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่งต่างกันมีทัศนนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

สายสมร ปากดี (2554, น. 87-88) ได้วิจัยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม อำเภอเขกา จังหวัดหนองคาย พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนใหญ่เห็นว่าการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง และเห็นว่าการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย อยู่ในระดับน้อย ผู้ปกครองเด็กเล็ก ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองเด็กเล็ก ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองเด็กเล็ก ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สิริพร มาดี (2554, น. 98-103) ได้วิจัยการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับ

ปัญหาจากมากไปน้อย ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชน ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ

นงนุช สาโสม (2555, น. 91-92) ได้วิจัยแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าสภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านบุคลากร ตามลำดับ ในแต่ละด้านเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร คือ มีการส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชนและสังคมท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ การใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นไปตามระเบียบและหนังสือสั่งการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านบุคลากรคือ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านดูแลเด็ก มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัย และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านดูแลเด็ก มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สุริยา สุขรัมย์ (2559, น. 93-94) ได้วิจัยการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี พบว่า แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ระดับมาก 2 ด้าน และพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ความเหมาะสมด้านบุคลากร และด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยลำดับด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วนด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วนรองลงมาตามลำดับ ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ระดับปานกลาง 4 ด้าน และพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ความเป็นไปได้ด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยลำดับด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วน รองลงมาตามลำดับ

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Hachimoto (1996, p. 2352) ได้ศึกษาเรื่อง ความเชื่อของครูสอนเด็กเล็กที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนแก้ข้อขัดข้องในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ โดยอาศัยการสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับครู 2 คน ที่สอนระดับอนุบาลและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ในโรงเรียน ในมลรัฐมิสซูรี ผลการศึกษาพบว่า ครูมีส่วนริเริ่มในการทำงานกับนักเรียนภายใต้สถานการณ์เฉพาะเท่านั้น

Fantuzz (2005, p. 2095) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัยมี 3 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่บ้าน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนและการเข้าร่วมประชุมของโรงเรียนสำหรับผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วมพบว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าจะเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อยกว่า ส่วนผู้ปกครองที่มีการติดต่อกับโรงเรียนในระดับสูงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็ก

Vavce and Anna (2006, p. 186) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ทางด้านจิตใจของผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านวิชาการผลการศึกษา พบว่าบุคลากรในหน่วยงานมีความต้องการให้ผู้บริการให้ความสนใจดูแลให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง จึงจะนำมาซึ่งความสำเร็จงานการบริหารงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยเฉพาะการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรยังมีปัญหาในการดำเนินงาน กล่าวคือ ผู้ดูแลเด็กยังขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก ผู้ดูแลเด็กไม่เข้าใจหลักสูตรรวมทั้งงบประมาณยังมีจำนวนจำกัด ทำให้การบริหารไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่มีความชัดเจนในการดำเนินการที่ชัดเจนมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงสนใจจัดทำดำเนินการหาแนวทางมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นแนวทางเดียวกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการดำเนินงานการจัดการศึกษา และข้อเสนอแนะการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้ส่งเสริมการศึกษา จำนวน 185 คน 2) ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 162 คน รวมทั้งหมด 347 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งสิ้น 240 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้ตารางจี้และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 42-44) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportionate Stratified Random Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการจับสลากเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมด 240 คน

ตารางที่ 3.1

แสดงจำนวนประชากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

เทศบาล	กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา (คน)	กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน(คน)
1. อำเภอเมืองร้อยเอ็ด		
- เทศบาลตำบลโนนตาล	4	4
- เทศบาลตำบลปอภาร	4	3
- เทศบาลตำบลสีแก้ว	3	2
- เทศบาลตำบลเมือง	3	6
2. อำเภอโพนทอง		
- เทศบาลตำบลโพธิ์ทอง	3	5
- เทศบาลตำบลโคกกกม่วง	4	2
- เทศบาลตำบลโพนทอง	3	4
- เทศบาลตำบลโคกสูง	3	2
3. อำเภอเสลภูมิ		
- เทศบาลตำบลพรสวรรค์	3	1
- เทศบาลตำบลเกาะแก้ว	3	3
- เทศบาลตำบลขวาว	4	2
- เทศบาลตำบลนาแซง	3	3
- เทศบาลตำบลเสลภูมิ	4	3
4. อำเภอสุวรรณภูมิ		
- เทศบาลตำบลดอกไม้	3	2
- เทศบาลตำบลหินทอง	4	1
- เทศบาลตำบลจำปาขัน	3	1
- เทศบาลตำบลทุ่งกุลา	3	4
- เทศบาลตำบลทุ่งหลวง	3	3
5. อำเภอศรีสมเด็จ		
- เทศบาลตำบลบ้านบาก	4	1
6. อำเภอเมืองสรวง		
- เทศบาลตำบลคูเมือง	4	2

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เทศบาล	กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา (คน)	กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน(คน)
7. อำเภอโพธาราย		
- เทศบาลตำบลโพธาราย	4	1
8. อำเภอเกษตรวิสัย		
- เทศบาลตำบลกู่กาสิงห์	4	4
- เทศบาลตำบลเกษตรวิสัย	4	3
- เทศบาลตำบลเมืองบัว	4	4
9. อำเภอจตุรพักตรพิมาน		
- เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน	4	2
- เทศบาลตำบลดงแดง	4	2
- เทศบาลตำบลเมืองหงส์	4	4
- เทศบาลตำบลลิ้นฟ้า	4	3
- เทศบาลตำบลหนองผือ	4	8
- เทศบาลตำบลหัวช้าง	4	6
- เทศบาลตำบลโคกล่าม	4	6
10. อำเภอจังหาร		
- เทศบาลตำบลจังหาร	4	3
- เทศบาลตำบลดงสิงห์	4	5
- เทศบาลตำบลคินด้า	4	3
- เทศบาลตำบลฝักแว่น	1	3
11. อำเภอเมยวดี		
- เทศบาลตำบลชมสะอาด	4	2
- เทศบาลตำบลชุมพร	4	3
- เทศบาลตำบลบึงเลิศ	4	2
12. อำเภอเชียงขวัญ		
- เทศบาลตำบลเชียงขวัญ	4	4
13. อำเภอธวัชบุรี		
- เทศบาลตำบลธวัชบุรี	3	4
- เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์	4	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เทศบาล	กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา (คน)	กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน(คน)
- เทศบาลตำบลนิเวศน์	3	4
- เทศบาลตำบลอุ้มเม้า	4	1
14. อำเภอหนองพอก		
- เทศบาลตำบลโพนสูง	3	3
- เทศบาลตำบลท่าสีดา	4	4
15. อำเภอปทุมรัตน์		
- เทศบาลตำบลปทุมรัตน์	4	3
- เทศบาลตำบลโนนสวรรค์	3	4
16. อำเภอโพธิ์ชัย		
- เทศบาลตำบลเชียงใหม่	3	2
- เทศบาลตำบลชัยวารี	4	1
- เทศบาลตำบลคำพอง	2	3
- เทศบาลตำบลอัคระคำ	2	2
17. อำเภอพนมไพร		
- เทศบาลตำบลพนมไพร	1	2
- เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย	1	1
18. อำเภออาจสามารถ		
- เทศบาลตำบลอาจสามารถ	1	2
- เทศบาลตำบลโพนเมือง	2	1
19. อำเภอหนองฮี		
- เทศบาลตำบลหนองฮี	1	1
20. อำเภอทุ่งเขาหลวง		
- เทศบาลตำบลทุ่งเขาหลวง	1	1
รวม	185	162

ตารางที่ 3.2

แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา	185	127
กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	162	113
รวม	347	240

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นเกี่ยวกับความคิดเห็นการดำเนินงานจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นของกลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด กำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษามากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษามาก
- 3 หมายถึง ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนวทางการดำเนินงาน การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัด เทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก

3.3 สร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามถึงระดับการพัฒนาจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

3.4 ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา รูปแบบการใช้ภาษาโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาข้อความ และเพื่อเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์และความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 คน คือ 1) ดร. อาทิตย์ อาจหาญ 2) นายวิฑูรย์ บุญละคร 3) นายศุภมิตร คนไฉ

3.6 นำเครื่องมือที่ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กลุ่มผู้ ส่งเสริมการจัดการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีลักษณะ คล้ายกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าระหว่าง 0.67-1.00

3.7 นำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach โดยใช้วิธี Item-total Correlation ได้ค่าระหว่าง 0.70- 0.89 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.98 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 116)

3.8 สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไปเพื่อให้เข้าใจ ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยผู้วิจัยจึงสรุปขั้นตอนดังกล่าว

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูล ดังนี้ 1) ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเพื่อ ขอความร่วมมือถึงเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม พร้อมส่งแบบสอบถามไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ 3) แบบสอบถามที่ได้รับมา ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งฉบับ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

ค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) (ไพศาล วรคำ, 2554, น. 263)

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (3-1)$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (ไพศาล วรรค้ำ, 2554, น. 315)

$$P = \frac{f \times 100}{N} \quad (3-2)$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เรียบริ้อย
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean ; $\bar{X}$) โดยคำนวณจากสูตร ต่อไปนี้ (ไพศาล วรรค้ำ, 2554, น. 315)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N} \quad (3-3)$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยคำนวณจากสูตร
ดังนี้ (ไพศาล วรรค้ำ, 2554, น. 318)

$$S.D. = \frac{\sqrt{N \sum x^2 - (\sum x)^2}}{N(N-1)} \quad (3-4)$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X แทน คะแนนแต่ละตัว
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum$ แทน ผลรวม

6.2.4 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบ (t-test) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 115)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad (3-5)$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤตในการแจกปกติแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	$\bar{x}_1, \bar{x}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	s_1, s_2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการสอบถามบุคลากรที่มีการดำเนินงานจัดการศึกษา ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดีเด่นเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ เป็นกลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มาผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ระดับดี จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา

1.1.1 นายธนวัฒน์ อรัญภูมิ การศึกษา (ศษ.บ.) สังกศสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลเสถภูมิ

1.1.2 นางฐานมณู พาลรัตน์ วุฒิการศึกษา (ศษ.บ.) การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายการศึกษาเทศบาลตำบลเสถภูมิ

1.1.3 นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ วุฒิการศึกษา (ศษ.บ.) การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย
กรุงเทพมหานครบัณฑิต ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลเสลภูมิ

1.1.4 นายรณยุทธ หอมหวล วุฒิการศึกษา (พบ.ม.) พัฒนาการบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลเสลภูมิ

1.1.5 ว่าที่ ร.ต.เฉลิมเกียรติ มาตรการ วุฒิการศึกษา (ศศ.บ.) บริหารการจัดการทั่วไป
ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลเสลภูมิ

1.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

1.2.1 นางสาวเครือวัลย์ ฤทธิวุฒิ วุฒิการศึกษา ศน.บ. การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อย ตำแหน่ง ครู ค.ศ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาเมือง

1.2.2 นางมัชฌิมา บาลีพรหม วุฒิการศึกษา ศษ.บ. การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก เทศบาลตำบลเสลภูมิ

1.2.3 นางสาวปนัดดา พระศรี วุฒิการศึกษา ศษ.บ. การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก เทศบาลตำบลนาเมือง

1.2.4 นางบุญช่วย ปิตะฝ้าย วุฒิการศึกษา ศษ.บ. การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต ตำแหน่ง ครู ค.ศ. 1 เทศบาลตำบลนาเมือง

1.2.5 นางสาวอุบล นาเมืองรักษ์ วุฒิการศึกษา ศษ.บ. การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก เทศบาลตำบลนาเมือง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประเด็นคำถามเกี่ยวกับ
ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรม
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานการ
จัดสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด

3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ ประเด็นคำถามที่เหมาะสมเกี่ยวกับแนวทางการ
ดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ของเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอ
คำแนะนำพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อสอบถามและเนื้อหา

3.4 ปรับปรุงแก้ไขข้อสอบถามและเนื้อหาตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ

3.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อความ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือไปยังกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 10 ท่าน โดยขออนุญาตสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

4.2 ผู้วิจัยสอบถามกลุ่มเป้าหมายทั้ง 10 ท่าน

4.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

5. ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) รายงานผลการวิจัยในรูปแบบความเรียงสรุปผลการสัมภาษณ์ และเขียนรายงาน

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

6.2 ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 3.3

ขั้นตอนการวิจัย

ระยะ	คำถาม	วัตถุประสงค์	ประชากร/ ตัวอย่าง	วิธีการ	เครื่องมือ	วิธีการ วิเคราะห์ ข้อมูล	ประโยชน์
ระยะที่ 1	1. แนวทางการดำเนินงานการศึกษา แนวทางการดำเนินงาน การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดเทศบาล ตำบล ในจังหวัด ร้อยเอ็ด	1. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงาน การจัดการศึกษา ของเด็กเล็กของกลุ่มผู้ส่งเสริม การศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน 2. ความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติ เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตาม มาตรฐานกรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น ควรมี ลักษณะอย่างไร	1. กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา จำนวน 240 คน และกลุ่ม ผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 752 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 992 คน	เชิงคุณภาพ	แบบสอบถาม	1. ร้อยละ 2. ค่าเฉลี่ย 3. S.D. 4. t-test	1. ได้รับทราบข้อเสนอแนะ การจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาล ตำบล จังหวัด ร้อยเอ็ด
ระยะที่ 2	1. ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษา ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดเทศบาล ตำบล จังหวัด ร้อยเอ็ด	1. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและ แนวทางการดำเนินงาน การจัดการศึกษาของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบล ในจังหวัด ร้อยเอ็ด	1. กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษาและ กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน 2. กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษาและ กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	เชิงคุณภาพ	แบบบันทึก สัมภาษณ์	วิเคราะห์ข้อมูลเชิง เนื้อหา	1. ใช้เป็น ข้อเสนอแนะ แนวทางการ ดำเนินงาน การจัดการ ศึกษา ของศูนย์ พัฒนาเด็ก เล็ก สังกัด เทศบาล ตำบล ใน จังหวัด ร้อยเอ็ด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษา แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ใน t-distribution
Sig แทน ค่าสำคัญทางสถิติที่ใช้ทดสอบ
* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา ได้แก่ นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา และหัวหน้ากองการศึกษา และ 2) กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ

ขั้นที่ 3 การเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติ t-test (Independent Samples)

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการแจกแจงความถี่ นำเสนอในรูปแบบตาราง

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์การสัมพัทธ์แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ตำแหน่งหน้าที่ โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ตำแหน่งหน้าที่ โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

จำนวนและร้อยละข้อมูลบุคคลของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

ข้อมูลบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่งหน้าที่		
1. กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา	127	52.92
2. กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	113	47.08
รวม	240	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา จำนวน 127 คน (ร้อยละ 52.92) และเป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 113 คน (ร้อยละ 47.08)

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ

จากการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.2 – 4.8

ตารางที่ 4.2

ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวม และเป็นรายด้าน

การดำเนินงานการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การดำเนินงาน
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.33	0.56	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากร	3.22	0.50	ปานกลาง
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.06	0.56	ปานกลาง
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.69	0.52	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	2.82	0.68	ปานกลาง
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.25	0.54	ปานกลาง
รวม	3.23	0.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.69$) และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 5 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากน้อยที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.06$) และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 2.82$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3

ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นรายชื่อ

การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การดำเนินงาน
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดนโยบาย แผนงานและ งบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างชัดเจน	3.88	0.83	มาก
2. การพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กมีความเหมาะสมและได้รับการยอมรับจากชุมชน	3.06	0.86	ปานกลาง
3. การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานมีความเหมาะสม	3.02	0.89	ปานกลาง
4. อัตรากำลังผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตาม สัดส่วนของครูต่อเด็กนักเรียนมีความเหมาะสมและ เพียงพอ	3.76	1.02	มาก
5. การจัดตั้ง การย้ายและการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี การจัดประชุมชาคมในชุมชน เพื่อสำรวจความต้องการ ของชุมชน	2.93	0.98	ปานกลาง
รวม	3.33	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อพบว่า มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดนโยบาย แผนงานและงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.88$) และอัตรากำลังผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามสัดส่วนของครูต่อเด็กนักเรียนมีความเหมาะสมและเพียงพอ ($\bar{X} = 3.76$) และเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 3 ข้อ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4

ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร เป็นรายชื่อ

การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การดำเนินงาน
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมและสนับสนุนในด้าน การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยให้ ทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	2.79	0.94	ปานกลาง
2. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแล เด็กมีคุณวุฒิปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยและ มีปริมาณที่เพียงพอ	3.85	0.80	มาก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการอบรมและศึกษาดูงาน ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ ที่เกี่ยวข้อง	2.81	0.95	ปานกลาง
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานตามนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับแผนงานตรงตามวัตถุประสงค์ของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	3.66	0.78	มาก
5. ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก มีการประสานความร่วมมือ กับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	2.96	0.90	ปานกลาง
รวม	3.22	0.50	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อพบว่า มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยและมีปริมาณที่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.85$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานตามนโยบาย ระเบียบข้อบังคับแผนงานตรงตามวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.66$) และเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 3 ข้อ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5

ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย เป็นรายชื่อ

การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การดำเนินงาน
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสภาพแวดล้อมถูกสุขลักษณะ	2.87	0.71	ปานกลาง
2. อาคารสถานที่ที่มีความมั่นคง แข็งแรง มีความ เหมาะสมและมีความปลอดภัยแก่ผู้เรียน	2.78	1.00	ปานกลาง
3. ภายในอาคารเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท สะดวก เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน	3.87	0.80	มาก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ ในการรักษาความปลอดภัยในบริเวณอาคาร	2.83	1.04	ปานกลาง
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคาร เรียนเป็นสัดส่วน	2.95	0.99	ปานกลาง
รวม	3.06	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อพบว่า มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ได้แก่ ภายในอาคารเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.87$) และเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 4 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารเรียนเป็นสัดส่วน ($\bar{X} = 2.95$) รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสภาพแวดล้อมถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 2.87$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในบริเวณอาคาร ($\bar{X} = 2.83$) และอาคารสถานที่ที่มีความมั่นคง แข็งแรง มีความเหมาะสมและมีความปลอดภัยแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 2.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6

ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เป็นรายชื่อ

การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การดำเนินงาน
1. ศูนย์พัฒนาเด็กส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา	4.02	0.97	มาก
2. ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก มีการจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์สอดคล้องกับผู้เรียน	3.91	0.87	มาก
3. การจัดกระบวนการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก	3.92	0.80	มาก
4. เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้	2.82	1.06	ปานกลาง
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานความร่วมมือกับ ครอบครัว ชุมชน ในการพัฒนาผู้เรียน	3.78	0.91	มาก
รวม	3.69	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อพบว่า มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ($\bar{X} = 3.92$) ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.91$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน ในการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.78$) และเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 1 ข้อ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7

ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เป็นรายชื่อ

การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การดำเนินงาน
1. ศูนย์พัฒนาเด็กมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดย การใช้สื่ออย่างหลากหลาย	2.78	0.72	ปานกลาง
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้ง โครงการพัฒนาต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.80	0.90	ปานกลาง
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.76	0.96	ปานกลาง
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดู การจัด ประสบการณ์ รวมทั้งดูแลเรื่องความปลอดภัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.74	0.96	ปานกลาง
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้แนะประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมของเด็ก	3.01	1.05	ปานกลาง
รวม	2.82	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อพบว่า มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้แนะประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมของเด็ก ($\bar{X} = 3.01$) รองลงมาคือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้ง โครงการพัฒนาต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.80$) และศูนย์พัฒนาเด็กมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการใช้สื่ออย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 2.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8

ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นรายชื่อ

การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การดำเนินงาน
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนา	2.86	0.94	ปานกลาง
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา เด็กเล็กในทุกระดับ	2.83	1.07	ปานกลาง
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน	2.79	1.03	ปานกลาง
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดแผนความร่วมมือกับ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	3.83	0.76	มาก
5. มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประชุม คณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.95	0.76	มาก
รวม	3.25	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อพบว่า มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.95$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดแผนความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.83$) และเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 3 ข้อ ตามลำดับ

ขั้นที่ 3 การเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติ t-test (Independent Samples)

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติ t-test (Independent Samples) ผลปรากฏดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน

การดำเนินงานการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	กลุ่มส่งเสริม การศึกษา (n = 127)		กลุ่มผู้ ปฏิบัติงาน (n = 113)		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.27	0.57	3.40		
2. ด้านบุคลากร	3.16	0.54	3.28	0.44	-1.947	.053
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัย	3.04	0.59	3.08	0.53	-.489	.625
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.64	0.50	3.75	0.55	-1.719	.087
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุก ภาคส่วน	2.76	0.71	2.88	0.64	-1.324	.187
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย	3.21	0.52	3.30	0.55	-1.241	.216
รวม	3.18	0.46	3.28	0.44	-1.720	.087

จากตารางที่ 4.9 พบว่า บุคลากรกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด เห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18, 3.28$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64, 3.75$) และเห็นว่ามี การดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วน

ท้องถิ่นอีก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76-3.40$)

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งงานต่างกัน เห็นว่าการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด จากกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้รวบรวมสรุปประเด็นในภาพรวมและนำเสนอเป็นความถนัดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10

ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

	ข้อความ	ความถี่
1.	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	
1.1	เทศบาลตำบลควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับนำมาบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอต่อความต้องการและจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเพิ่มเติมโดยจะต้องพิจารณาถึงจำนวนเด็กที่เข้ารับบริการ	118
1.2	เทศบาลตำบลจะต้องสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอนทางการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	113
1.3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินงานตามแผนงาน โครงการและรายงานผลการปฏิบัติงานผลการประเมินโครงการ ต่อต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง	109
2.	ด้านบุคลากร	
2.1	ควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการดูแลเด็กให้กับครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลที่ขาดประสบการณ์ในเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย เช่น การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม และการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาอบรมหรือให้คำแนะนำ	112
2.2	ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือจบการศึกษาสาขาปฐมวัยโดยตรง	109

(ต่อ)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อความ	ความถี่
2.3 จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกภาคเรียน ในรูปแบบของกรรมการทั้งจากบุคคลภายในและบุคคลภายนอก	98
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	
3.1 ควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซม อาคาร สถานที่ที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐานด้านความ ปลอดภัยโดยจัดให้มีแสงสว่างอย่างเพียงพอ ต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ มีการติดตั้งลวดเพื่อความปลอดภัย จัดให้มีห้องน้ำ อากาศถ่ายเทสะดวก มีโถส้วม ที่มีขนาดพอเหมาะกับตัวเด็ก	125
3.2 ควรมีการทำความสะอาดห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอซึ่งจะเป็นผลดีต่อสุขภาพ อนามัยของเด็ก	116
3.3 สภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดทำรั้วกั้นพื้นที่สนามหญ้า และสนามเด็กเล่นให้เป็นสัดส่วน เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก	109
3.4 ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม ร่มรื่น จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อ สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติปรับปรุงเครื่องเล่นสนามให้สามารถใช้ งานได้ดี	106
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	
4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนการจัดทำหลักสูตร และเชิญชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เข้ามามี ส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	109
4.2 เทศบาลตำบล ควรมีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพิ่มทักษะเรื่องการจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์เพื่อนำมาปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีความเหมาะสมกับเด็กและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก ครอบคลุมทุกกิจกรรม	104
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	
5.1 ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาจากผู้ปกครองตัวแทนชุมชนและควรมี การประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	116
5.2 การดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรมควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมอย่างเป็นรูปธรรม	111
5.3 ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก จากทุกภาคส่วน	96

(ต่อ)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อความ	ความถี่
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	
6.1 การจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นฐานของการศึกษาเพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ	124
6.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบคุณภาพของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำมาปรับปรุงการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ฯ ที่ตนรับผิดชอบ	120
6.3 ควรร่วมมือกันบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ระหว่างบุคลากรครู และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน อย่างสม่ำเสมอ	117
6.4 ควรมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร มีการประเมินผล และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง	115

จากตารางที่ 4.10 สรุปข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับนำมาบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอต่อความต้องการ โดยเน้นที่ครุภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอน และรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อประเมินโครงการความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านบุคลากร ควรจัดอบรมเพิ่มประสบการณ์การดูแลเด็กให้กับครูผู้ดูแลเด็ก โดยเชิญวิทยากรจากภายนอกมาอบรมหรือให้คำแนะนำเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์เพิ่มเติม สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจากเดิม แล้วนำไปประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกภาคเรียน เพื่อสรุปความก้าวหน้าและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซม อาคาร สถานที่ที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัย เช่น ติดมุ้งลวดกันยุง จัดทำห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขอนามัย ทำรั้วกันพื้นที่สนามหญ้าและสนามเด็กเล่นให้เป็นสัดส่วน ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม ร่มรื่น จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติต่อไป 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนการจัดทำหลักสูตรและเชิญชุมชน โดยให้ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วน

เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพิ่มทักษะเรื่องการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เพื่อนำมาปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีความเหมาะสมกับเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กทุกกิจกรรม 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาจากผู้ปกครองตัวแทนชุมชนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบคุณภาพของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำมาปรับปรุงการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ฯ ที่ตนรับผิดชอบ และที่สำคัญสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร มีการประเมินผลและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์การสัมมนาแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

จากการสัมมนาผู้ที่มีผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ของกลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา ประกอบด้วย นายชนวัฒน์ อรัญภูมิ นายกเทศมนตรี นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ ผู้อำนวยการกองการศึกษา นางฐานมณู พาลรัตน์ หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา และนายรณยุทธ หอมหวาน ปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลเสลภูมิ และ 2) กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย นางบุญช่วย ตะฝ่าย ครู ค.ศ.1 นางสาวปนัดดา พระศรี ผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาเมือง เทศบาลตำบลเสลภูมิ สังกัดเทศบาลตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษา ปัญหา และวิธีแก้ไขปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

1. การสัมมนานายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเสลภูมิ เทศบาลตำบลเสลภูมิที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่ และได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ระดับจังหวัด ประเด็นแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการจัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

“ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้เข้ามีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ตามวงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล การแก้ไขปรับปรุง) อย่างเป็นรูปธรรม”

“ควรมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการจัดสรรเงินรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะนำมาสนับสนุนด้านการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแนวทางเดียวกัน”

“ควรมีหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อช่วยตรวจสอบความถูกต้องของการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งด้านเอกสาร การปฏิบัติที่ถูกต้องตามระเบียบ”

(นายชนวัฒน์ อรัญภูมิ . 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

1.2 ด้านบุคลากร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ควรจัดหาบุคลากรเพิ่มในตำแหน่งที่ขาด เช่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักการภารโรง เป็นต้น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“ในกรณีที่มียังงบประมาณเพียงพอ การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งต้องคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการพัฒนาเด็กเล็ก”

“ควรให้บุคลากรที่มีอยู่ แบ่งงานกันรับผิดชอบมีการจัดทำแผนงานบุคลากรมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่”

“มีการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงแก้ไข”

“มีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร เช่น การบรรจุแต่งตั้งเข้ารับตำแหน่ง ให้เงินรางวัลพิเศษ (โบนัส) ตลอดจนสวัสดิการต่าง ๆ ที่ควรได้รับ”

(นายชนวัฒน์ อรัญภูมิ . 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ควรมีการส่งเสริมการก่อสร้างและปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด”

“ควรจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างอาคารหลังใหม่ที่ได้มาตรฐาน และโครงสร้างการออกแบบของวิศวกรจริง ๆ”

“สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่อาจเสี่ยงอันตราย ไม่ควรอยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง”

“ควรจัดให้มีการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะด้านความปลอดภัย ปรับปรุง ห้องส้วมให้เหมาะสม กับเด็กเพื่อสุขอนามัยที่ดีของเด็ก”

“ควรส่งเสริมให้มีมาตรการป้องกันและรักษาความปลอดภัย เช่น มีการฝึกซ้อม สำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ ควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก”

(นายชนวัฒน์ อรัญภูมิ . 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ควรมีการส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เช่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา 3 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา และมีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการติดตามแผน และประเมินผล”

“คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การฝึกอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่”

“ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำสื่อประกอบการเรียนเพิ่มเติม อาจใช้วัสดุในท้องถิ่น ราคาไม่แพง”

“ควรจัดซื้อสื่อที่มีขนาดใหญ่ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา”

(นายชนวัฒน์ อรัญภูมิ . 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าเข้าร่วมเป็นกรรมการ”

“ควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบเป็นระยะ ในการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านหรือตามโอกาส”

(นายชนวัฒน์ อรัญภูมิ . 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร

“ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรร่วมกันส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาคอย่างต่อเนื่องและจริงจัง”

“ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรร่วมมือกันบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน”

“ควรมีการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร มีการประเมินผลและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างเปิดเผย”

(นายธนวัฒน์ อรัญภูมิ . 11 สิงหาคม : สัมภาษณ์)

2. การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลเสลภูมิ ที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง และได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ระดับจังหวัด มีแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ควรมีการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการปฏิบัติตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผล และแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง”

“ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งมีการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ เพื่อการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ”

“ควรมีการสนับสนุนสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเด็กอย่างเพียงพอกับความต้องการต่อการส่งเสริมและพัฒนาเด็กตามวัย”

(นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

2.2 ด้านบุคลากร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ ดังนี้

“การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งต้องคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการพัฒนาเด็ก”

“มีการวางแผนการปฏิบัติงานศูนย์ โดยการกำหนดผู้รับผิดชอบตามสายการบังคับบัญชา”

“ควรให้มีการรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้บริหารเทศบาลตำบลทราบเป็นประจำทุกภาคเรียนหรือปีการศึกษา”

“มีการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงแก้ไข”

“ควรจัดให้มีการประกาศและยกย่องชมเชยครู ที่มีผลงานดีเด่น เช่น การมอบ เกียรติบัตร”

(นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“การก่อสร้างและปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน สถานที่ตั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม ไม่ควรอยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็น ต้องสร้างให้ห่างจากแนวถนนไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วป้องกันอันตรายอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกัน อุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น”

“ทางเข้า-ออกจากตัวอาคาร มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัว อาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ”

“ประตู-หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวน เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง”

“ควรจัดให้มีการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐาน”

“ส่งเสริมให้มีสนามเด็กเล่นเครื่องเล่นพัฒนาการต่างๆ อย่างหลากหลาย จัด สภาพแวดล้อมภายในห้องมีมุมการเรียนรู้ วัสดุสื่อการสอนเพียงพอเหมาะสม”

“ควรจัดหาพื้นที่เพิ่มเติม โดยการขออนุญาตใช้พื้นที่ หรือ ปรับพื้นที่ให้เหมาะสม ตามสภาพพื้นที่ เน้นความปลอดภัย โดยใช้ทรายรองพื้นที่สนามเครื่องเล่นกลางแจ้ง”

(นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“จัดให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้ารับอบรมการใช้หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเรื่องการใช้หลักสูตร”

“สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง และจัดทำแผนประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กใช้อยู่ในปัจจุบัน”

“ควรขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้ความรู้ พร้อมคำแนะนำแก่ ผู้ปกครอง ครูในเรื่องพฤติกรรมทารกินอาหารที่มีประโยชน์ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้าน

โภชนาการกับผู้ประกอบอาหาร ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมด้านโภชนาการ เช่น จัดให้มีผลไม้เพิ่มเติมเป็นอาหารว่าง”

“จัดซื้อสื่อนวัตกรรมแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่น การให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการจัดซื้อสื่อเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

(นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ, 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามความเหมาะสมและความรู้ความสามารถ โดยผ่านกระบวนการตามระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีการลงประชามติร่วม”

“ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชนได้ โดยมีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน จัดทำสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์กับผู้ปกครอง จัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้กับผู้ปกครอง”

“เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดการศึกษา และร่วมรับรู้นโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

(นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ, 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร

“บ้าน วัด โรงเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการประสานความร่วมมือในการมีส่วนร่วมพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกันอย่างต่อเนื่อง”

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่าจะมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนอกเหนือจากการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์”

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งที่อยู่ในชนบทห่างไกล บางครั้งต้องมีการอาศัยความร่วมมือกับทางวัดในการร่วมกันพัฒนาเด็ก เช่น การจัดกิจกรรมหนูน้อยกับธรรมะ มีการนิมนต์พระมาเล่านิทานธรรมะให้เด็กฟัง สอนให้เด็กสวดมนต์และนั่งสมาธิ จึงควรได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่”

(นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ, 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

3. การสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา เทศบาลตำบลเสลภูมิ ที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง และได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ระดับอำเภอ มีแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ควรมีการจัดทำ ระเบียบ ว่าด้วยการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

“มีการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และติดตามการปฏิบัติงานตามแผน โดยให้ความสำคัญในการตรวจสอบประเมินผล และแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง”

“ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งมีการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ เพื่อการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ”

“ควรมีการสนับสนุนสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเด็กอย่างเพียงพอ”

“ควรมีการจัดสรรเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาสนับสนุนด้านการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอ”

“ควรจัดให้มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพในการทำงานมากขึ้น”

(นางฐานมณู พาลาร์ตัน. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

3.2 ด้านบุคลากร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ในการสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งต้องคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง มีความรู้ความสามารถตรงกับสายงานที่ต้องปฏิบัติ”

“มีการวางแผนการปฏิบัติงานศูนย์ โดยการกำหนดผู้รับผิดชอบตามสายการบังคับบัญชา”

“ควรให้บุคลากรที่มีอยู่ แบ่งงานกันรับผิดชอบ มีการจัดทำแผนงานบุคลากรมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่”

“ควรจัดให้มีการเสนอโครงการออกตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อขอรับการตรวจเยี่ยมจากผู้บริหารเทศบาลตำบล หัวหน้า ส่วนราชการเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร”

(นางฐานมณู พาลาร์ตัน. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

3.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ควรจัดให้มีการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะด้านความปลอดภัย ปรับปรุงห้องส้วมให้เหมาะสมกับเด็ก”

“ควรปรับปรุงโดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบางส่วนที่เป็นค่าวัสดุ อุปกรณ์ ส่วนเรื่องของ แรงงานอาจขอความร่วมมือจากผู้ปกครองหรือประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือขอรับการสนับสนุนหรือของงบประมาณจากแหล่งอื่น”

“ส่งเสริมให้มีสนามเด็กเล่นเครื่องเล่นพัฒนาการต่าง ๆ อย่างหลากหลายโดยจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องมีมุมการเรียนรู้ วัสดุสื่อการสอนเพียงพอเหมาะสม”

“ควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินสำหรับเด็ก”

“การจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารที่ถูกสุขลักษณะ อันจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุส่งเสริมความปลอดภัย ให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง”

“ควรจัดให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามร่มรื่นน่าอยู่มากยิ่งขึ้น”

(นางฐานมณู พาลรัตน์. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

3.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร

“สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง และจัดทำแผนประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใ้ช้อยู่ในปัจจุบันพร้อมทั้งมีการจัดตั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์”

“ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำสื่อประกอบการเรียนเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับเด็กและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น”

“ควรจัดให้มีการแยกชั้นเรียนตามช่วงอายุของเด็ก อาจปรับใช้ห้องเรียนตามสภาพ เช่น อาจเพิ่มห้องเรียนโดยการประยุกต์ใช้ห้องนอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน”

“ควรจัดให้มีการฝึกอบรมการให้ความรู้เรื่องการประเมินพัฒนาการเด็กแก่ครูและผู้ปกครอง”

“ควรจัดฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่คณะกรรมการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“เปิดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เช่น ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ร่วมเป็นวิทยากรสอนภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือปราชญ์ชาวบ้าน จัดให้มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

(นางฐานมณู พาลารัตน์. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และยึดโยงกับประชาชนในชุมชน”

“จัดให้มีมุมเรียนรู้ผู้ปกครองจัดกิจกรรมการแสดงของเด็กเข้าร่วมในโอกาสต่าง ๆ โดยจัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม สื่อการเรียน และผลงานเด็ก เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่เด็ก”

“ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยการพบปะกับผู้ปกครองอย่างจริงจังและมีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนทอมละหนึ่งครั้ง”

“ควรจัดให้ความรู้แก่ชุมชนด้านการพัฒนาเด็ก การดำเนินงาน ทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก โดยเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้ ความชำนาญในแต่ละสาขาต่าง ๆ มาให้ความรู้แก่เด็กในห้องเรียน และมีการจัดประชุมผู้ปกครองกับฝ่ายบริหารการศึกษา ในวันปิดภาคเรียนทุกปี”

(นางฐานมณู พาลารัตน์. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

3.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“เทศบาลตำบลเป็นผู้รับผิดชอบหลัก โดยเน้นให้เด็กได้รับประโยชน์โดยตรง และครูผู้ดูแลเด็กต้องมีศักยภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็ก ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนเรื่องการพัฒนาด้าน การศึกษา การพัฒนาศักยภาพในการทำงาน หากมีการอบรมที่เฉพาะเจาะจงมาเราจะให้ไปตลอด เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตัวเอง”

“เทศบาลตำบลเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้การดูแลและสนับสนุนทุกด้าน ทั้งวิชาการและการบริหารจัดการ สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนา ศักยภาพ ทวนการศึกษาสำหรับศึกษาต่อในเรื่องเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการ จัดกิจกรรมกับเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

“ให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งทางเทศบาลตำบล ได้ให้การสนับสนุนตามบทบาทหน้าที่อยู่แล้ว”

“เทศบาลตำบลเป็นพี่เลี้ยงและสนับสนุนศูนย์ฯ อย่างเต็มที่อยู่แล้ว ส่วนผู้ดูแลเด็ก ถูกพัฒนาและประกวดในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดโรค และครูผู้ดูแลเด็กที่ได้รับจากการประกวดมา ปรับโครงสร้างพื้นฐาน และทำให้ศูนย์เอื้อต่อการจัดการเด็ก ส่วนทางเทศบาลตำบลจะมีเจ้าหน้าที่ วิเคราะห์ระบบงานอย่างต่อเนื่อง”

“ในการร่วมมือพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนใหญ่จะ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ประกอบการและชุมชน รวมถึงการประชุมผู้ประกอบการและการอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้ประกอบการ”

(นางฐานมณู พาลารัตน์. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

4. การสัมภาษณ์ปลัดเทศบาลตำบลเสลภูมิ ที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง และได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ระดับอำเภอ มีแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

4.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการจัดทำ ระเบียบว่าด้วยการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการ บริหารงบประมาณตามวงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล การแก้ไขปรับปรุง) มีการจัดทำแผนการดำเนินงาน”

“ควรมีหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อช่วยตรวจสอบความถูกต้องของการใช้จ่าย งบประมาณ ทั้งด้านเอกสาร การปฏิบัติที่ถูกต้องตามระเบียบ”

“ควรจัดให้มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานที่ได้จากการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของบุคลากรมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ในการทำงานมากขึ้น”

(นายรณยุทธ หอมหวล. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

4.2 ด้านบุคลากร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ควรจัดหาบุคลากรเพิ่มในตำแหน่งที่ขาด เช่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักการ ภารโรง เป็นต้น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“ในกรณีที่มีงบประมาณเพียงพอ การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งต้องคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการพัฒนาเด็ก”

“มีการวางแผนการปฏิบัติงานศูนย์ โดยการกำหนดผู้รับผิดชอบตามสายการบังคับบัญชา”

“ควรให้มีการรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้ผู้บริหารเทศบาลตำบลทราบเป็นประจำทุกภาคเรียนหรือปีการศึกษา”

“มีการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงแก้ไข”

“ควรจัดให้มีการประกาศและยกย่องชมเชยครู ที่มีผลงานดีเด่น”

“ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การส่งเข้ารับการฝึกอบรม ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง การให้ทุนการศึกษาต่อ”

(นายรณยุทธ หอมหวล. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

4.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“การก่อสร้างและปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสมและไม่อยู่ในพื้นที่อาจเสี่ยงอันตราย ไม่ควรอยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็น ต้องสร้างให้ห่างจากแนวถนนไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วป้องกันอันตรายอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้น”

“ควรมีมาตรการป้องกัน อุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น ทางเข้า-ออก จากตัวอาคาร ควรมีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก”

“ส่งเสริมให้มีสนามเด็กเล่นเครื่องเล่นพัฒนาการต่างๆ อย่างหลากหลาย”

“การจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคารที่ดูถูกสุลักษณะ อันจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อสามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุส่งเสริมความปลอดภัย ให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ควรจัดให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามร่มรื่น”

“จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องมีมุมการเรียนรู้ วัสดุสื่อการสอนเพียงพอเหมาะสม”

(นายรณยุทธ หอมหวล. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

4.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร

“ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และมีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการติดตามแผน และประเมินผล”

“ควรให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การฝึกอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“จัดให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้ารับอบรมการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเรื่องการใช้หลักสูตร”

“สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง และจัดทำแผนประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้อยู่ในปัจจุบัน”

“ควรจัดให้มีการแยกชั้นเรียนตามช่วงอายุของเด็ก อาจปรับใช้ห้องเรียนตามสภาพ เช่น อาจเพิ่มห้องเรียนโดยการประยุกต์ใช้ห้องนอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน”

“ควรจัดให้มีการฝึกอบรมการให้ความรู้เรื่องการพัฒนาการเด็กแก่ครูและผู้ปกครอง”

“ควรขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้ความรู้ พร้อมคำแนะนำแก่ผู้ปกครอง กรณีเรื่องพฤติกรรมกรกินอาหารที่มีประโยชน์”

“ควรจัดฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่คณะกรรมการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เช่น ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ร่วมเป็นวิทยากรสอนภูมิปัญญาชาวบ้านหรือปราชญ์ชาวบ้าน จัดให้มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร”

(นายรณยุทธ หอมหวล. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

4.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าเข้าร่วมเป็นกรรมการ”

“จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“จัดทำสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์กับผู้ปกครอง จัดให้มีมุมเรียนรู้ผู้ปกครองจัดกิจกรรมการแสดงของเด็กเข้าร่วมในโอกาสต่าง ๆ จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม สื่อการเรียน และผลงานเด็ก”

“ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ซึ่งแจ้ง เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กให้ชุมชนทราบเป็นระยะ”

“ควรจัดให้ความรู้แก่ชุมชนด้านการพัฒนาเด็ก การดำเนินงาน ทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับเด็กให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดการศึกษา และร่วมรับรู้นโยบายของศูนย์พัฒนาเด็ก”

(นายรณยุทธ หอมหวล. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

4.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร

“ส่วนตัวจะมีบทบาทในการเป็นประธานกรรมการของศูนย์ฯ ในการจัดการประชุมประมาณ 2-3 เดือน ประชุมครั้งหนึ่ง เพื่อชี้แจงกิจกรรมของศูนย์ฯ และแจ้งแผนกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นต่อไป ผู้ปกครองก็มีให้ข้อเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ และส่วนใหญ่จะมาประชุมกันครบไม่ขาด กรณีที่ครูผู้ดูแลเด็กต้องการอะไรหรือจะพัฒนาส่วนใด ทางผู้ปกครองจะให้ความร่วมมือกันตลอด ถือได้ว่ารับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนอย่างดี”

“กรณีที่มีประชุมหรือพัฒนาศูนย์ฯ หากผู้ปกครองติดงานก็จะให้ญาติมาแทนจะพยายามไม่ขาด”

“กำนันควรเป็นตัวแทนของชุมชนในฐานะเป็นกรรมการที่ปรึกษาได้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ มากกว่าปีละ 1 ครั้ง หลังจากสิ้นงบประมาณ เพื่อวางแผนในการดำเนินงานพร้อมทั้งดำเนินการประสานงานระหว่างผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ให้ประชาสัมพันธ์แก่ชุมชนเพื่อขอความร่วมมือในกิจกรรมการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ”

“ในกรณีเทศบาลตำบลไม่มีงบประมาณในเรื่องใด ทางชุมชนจะประชาคมเพื่อวางแผนเสริมแรงชุมชนในการดำเนินงานเอง ส่วนศูนย์ฯ ที่ได้บริจาคที่ดินให้เป็นที่ตั้งของศูนย์ฯ และสนับสนุนความรู้หรืองานวิชาการแก่ผู้ดูแลเด็ก”

“โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ควรเข้าไปตรวจสุขภาพเด็ก ให้ความรู้ และคำแนะนำในการดูแลสุขภาพอนามัยของเด็กแก่ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง”

(นายรณยุทธ หอมหวล. 11 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

5. การสัมภาษณ์ ครู ค.ศ. 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาเมือง ที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง และได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ระดับอำเภอ มีแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

5.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“มีการจัดทำงบประมาณคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารเทศบาลตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล ผู้ดูแลเด็ก”

“ควรมีการจัดทำโครงการเสนอของบประมาณในช่วงที่มีการจัดทำแผนพัฒนาสามปีหรือจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี”

“มีการจัดตั้งงบประมาณในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนอกจากตามระเบียบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดสรรไว้แล้วจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมอีกเพื่อให้เกิดความคล่องตัว”

“มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจน”

“ควรมีการประชุมบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้มีโอกาสในการกำหนดขอบเขตหน้าที่ของตนเองในการกำหนดภาระหน้าที่ที่เหมาะสม เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดอัตราตำแหน่งเพิ่มขึ้นเพื่อให้มีเจ้าหน้าที่ได้รับผิดชอบอย่างครอบคลุมกับการบริหารจัดการ”

“มีการจัดประชุมให้บุคลากรทุกฝ่าย ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายทราบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษาทุกประการ”

(นางบุญช่วย ตะฝ่าย, 15 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

5.2 ด้านบุคลากร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“จัดให้มีการสำรวจความต้องการของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบุคลากรฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อนำความต้องการมากำหนดในการวางแผน”

“กำหนดปริมาณงานให้เหมาะสมกับอัตรากำลังที่มีอยู่”

“มีการจัดทำแผนงานบุคลากรเช่นแผนการพัฒนาบุคลากรในสังกัด”

“เปิดโอกาสให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้มีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาบุคลากร”

“ให้บุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเป็นกรรมการคัดเลือกผู้ดูแลเด็ก”

“คัดเลือกบุคลากรที่จะเข้าปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือมีวุฒิการศึกษาที่จบทางด้านอนุบาลหรือการศึกษาปฐมวัย”

“จัดให้มีการประกาศและยกย่องชมเชยบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผลงานดีเด่น และกระทำคุณงามความดีแก่ชุมชนและสังคมเช่นมอบรางวัลการมอบเกียรติบัตร”

“จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกภาคเรียนในรูปแบบของคณะกรรมการทั้งจากภายในและภายนอกพร้อมเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“นำผลการประเมินการปฏิบัติงานที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและสมรรถนะในการทำงานเพิ่มมากขึ้น”

“ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่นการส่งเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง การให้ทุนการศึกษาต่อ”

(นางบุญช่วย ตะฝ่าย, 15 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

5.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ควรจัดให้มีการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะด้านความปลอดภัย ปรับปรุง ห้องส้วมให้เหมาะสม กับเด็กเพื่อสุขอนามัยที่ดีของเด็ก”

“ควรปรับปรุงโดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบางส่วนที่เป็นค่าวัสดุ อุปกรณ์ ส่วนเรื่องของ แรงงานอาจขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง หรือประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา หรือ ขอรับการสนับสนุนหรือของบประมาณจากแหล่งอื่น”

“ส่งเสริมให้มีสนามเด็กเล่นเครื่องเล่นพัฒนาการต่างๆ อย่างหลากหลายจัดสภาพแวดล้อม ภายในห้องมีมุมการเรียนรู้ วัสดุสื่อการสอนเพียงพอเหมาะสม”

“ควรจัดให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามร่มรื่น”

(นางบุญช่วย ตะฝ่าย, 15 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

5.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร

“ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การฝึกอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“จัดให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้ารับการอบรมการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้มีความรู้ความสามารถเรื่องการใช้หลักสูตร”

“สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์อย่างต่อเนื่องและจัดทำแผนประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้อยู่ในปัจจุบันพร้อมทั้งมีการจัดงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์”

“สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้ารับการฝึกอบรมจัดทำแผนประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรเช่นการเชิญวิทยากรภายนอกให้ความรู้”

“จัดซื้อสื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเช่นการให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการจัดซื้อสื่อเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“บุคลากรฝ่ายต่างๆ เข้าไปมีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เช่นเข้าร่วมสังเกตการณ์เข้าร่วมเป็นผู้จัดประสบการณ์แก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

(นางบุญช่วย ตะฝ่าย, 15 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

5.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“มีคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าเข้าร่วมเป็นกรรมการ”

“จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชนได้ ดังนี้ จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน”

“เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดการศึกษาและร่วมรับรู้นโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“การส่งเสริมสนับสนุนชุมชนให้ความช่วยเหลือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนวัสดุ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชน หรือจากเจ้าหน้าที่ จากหน่วยงานต่าง ๆ ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสามารถให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัย ภายในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กได้โดยให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนต่าง ๆ โดยให้เด็กปฐมวัยเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่จริง”

(นางบุญช่วย ตะฝ่าย, 15 สิงหาคม : สัมภาษณ์)

5.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร

“ต้องขอบคุณชุมชนที่บริจาคที่ดินอันเป็นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยความร่วมมือของคณะกรรมการของศูนย์ฯ ในการเจรจากับชุมชน จึงทำให้มีพื้นที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์ฯ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตเยาวชนที่เป็นกำลังของชาติในอนาคต”

“ในการได้รับความร่วมมือจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในการส่งเสริมด้านสุขภาพแก่เด็ก และร่วมประเมินผลในการพัฒนาสุขภาพของเด็ก”

“กำนันควรเข้าร่วมประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอทุกครั้ง เพราะทางศูนย์ฯ จะมีกิจกรรมของชั้นอนุบาลและนำเด็กของศูนย์ฯ เข้าร่วมทำกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้เด็ก อันจะส่งเสริมให้เด็กมีแรงกระตุ้นในการทำความคิด ตั้งใจเรียน และพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น”

“การได้รับความร่วมมือจากทางอนามัยได้เข้ามาตรวจสอบสุขภาพ ฉีดวัคซีน และแนะนำเรื่องการดูแลเด็กอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ไม่ต้องกังวลว่าเด็กจะเจ็บป่วยอย่างรุนแรง”

“ควรประสานมูลนิธิริักษ์เด็กเข้ามาช่วยเหลือเสริมในการดำเนินงานด้านหลัก ๆ คือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และสร้างเสริมพัฒนาการของ ผู้ดูแลเด็ก และเด็กเล็ก รวมถึงสถานที่สิ่งแวดล้อม และควรประสานหน่วยงานเอกชน ให้เข้ามามอบเครื่องใช้ ของเล่น รวมถึงท้องถิ่นอำเภอ ในการให้คำแนะนำ ส่วนสาธารณสุขอำเภอจะไม่เข้ามาโดยตรงส่วนมากเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลที่ทำงานแทน และมีโรงพยาบาลมาคุ้มครองเป็นระยะ”

(นางบุญช่วย ตะฝ่าย, 15 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

6. การสัมภาษณ์ ผู้ดูแลเด็ก เทศบาลตำบลนาเมือง เทศบาลตำบลเสดภูมิ ที่จัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ระดับอำเภอ มีแนวทางการดำเนินงาน การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

6.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“การดำเนินกิจกรรมหรือการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล ควรมีการแจ้งให้ฝ่ายต่าง ๆ รวมถึงประชาชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น

“เทศบาลตำบล ควรดำเนินการจัดตั้งงบประมาณในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากตามระเบียบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดสรรไว้แล้วจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมอีกเพื่อให้เกิดความคล่องตัว”

“ควรมีการแบ่งโครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจนเพราะปัจจุบัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ส่วนใหญ่มาจากการจัดตั้งเอง ฉะนั้นในการบริหารจัดการ

เทศบาลตำบล ต้องมีคำสั่งแต่งตั้งหรือประกาศจัดตั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจนเพื่อให้ทุกฝ่ายได้ถือปฏิบัติ”

“ควรมีการประชุมบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้มีโอกาสนในการกำหนดขอบเขตหน้าที่ของตนเองในการกำหนดภาระหน้าที่ที่เหมาะสมเช่นผู้ปกครองคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“กำหนดอัตราตำแหน่งเพิ่มขึ้นเพื่อให้มีเจ้าหน้าที่ได้รับผิดชอบอย่างครอบคลุมกับการบริหารจัดการ”

(นางสาวปนัดดา พระศรี. 15 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

6.2 ด้านบุคลากร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“จัดให้มีการสำรวจความต้องการของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบุคลากรฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อนำความต้องการมากำหนดในการวางแผน”

“กำหนดปริมาณงานให้เหมาะสมกับอัตรากำลังที่มีอยู่”

“มีการจัดทำแผนงานบุคลากรเช่นแผนการพัฒนาบุคลากรในสังกัด”

“ให้บุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเป็นกรรมการคัดเลือกผู้ดูแลเด็ก”

“คัดเลือกบุคลากรที่จะเข้าปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือมีวุฒิการศึกษาที่จบทางด้านอนุบาลหรือการศึกษาปฐมวัย”

“มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากฝ่ายต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมพิจารณาเป็นผู้ร่วมคัดเลือกเช่นการออกคำสั่งแต่งตั้งให้ร่วมเป็นคณะกรรมการคัดเลือกผู้ดูแลเด็ก”

“จัดให้มีการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น”

“จัดตั้งงบประมาณเพื่อให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงครบทุกศูนย์และทุกคนเพื่อให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น”

“จัดฝึกอบรมบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันอื่นที่ได้เปิดหลักสูตรการฝึกอบรม”

(นางสาวปนัดดา พระศรี. 15 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

6.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ส่งเสริมการก่อสร้างและปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด”

“ควรจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างอาคารหลังใหม่ที่ได้มาตรฐาน”

“ควรจัดให้มีการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะด้านความปลอดภัย ปรับปรุง ห้องส้วมให้เหมาะสม กับเด็กเพื่อสุขอนามัยที่ดีของเด็ก”

“ควรจัดหาพื้นที่เพิ่มเติม โดยการขออนุญาตใช้พื้นที่ หรือ ปรับพื้นที่ให้เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ เน้นความปลอดภัย โดยใช้ทรายรองพื้นที่สนามเครื่องเล่นกลางแจ้ง”

“ส่งเสริมให้มีมาตรการป้องกันและรักษาความปลอดภัย เช่น มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ”

“ควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก”

“การจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารที่ถูกสุขลักษณะ อันจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยง จากการเกิดอุบัติเหตุส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง”

“ควรจัดให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามร่มรื่น”

(นางสาวปนัดดา พระศรี. 15 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

6.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“จัดให้มีการประชุมทุกครั้งเพื่อวางแผนการรับนักเรียนเข้าเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีการส่วนร่วมการวางแผนของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“สนับสนุนและส่งเสริมการรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 ปี เนื่องจากแต่ละศูนย์ฯ มีจำนวนเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี มีจำนวนลดลงแต่เด็กที่ต่ำกว่า 3 ปี มีจำนวนมากขึ้นและเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง”

“จัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบเช่นระบบข้อมูลบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระบบข้อมูลนักเรียนและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

“จัดตั้งงบประมาณสำหรับจัดซื้อชุดนักเรียนหรือเครื่องแต่งกายของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐาน”

“การจัดประสบการณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกครั้งนอกจากการส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กได้ครบทั้ง 4 ด้าน แล้วผู้ดูแลเด็กจะต้องจัดประสบการณ์พัฒนาการเด็กด้านสังคมหรือเน้นการจัดประสบการณ์ด้านสังคมเป็นหลัก”

(นางสาวปนัดดา พระศรี. 15 สิงหาคม : สัมภาษณ์)

6.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรมีแนวทางการบริหารจัดการ อย่างไร

“ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชนได้ มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านW

“เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดการศึกษา และร่วมรับรู้นโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชน”

“ควรจัดให้ความรู้แก่ชุมชนด้านการพัฒนาเด็ก การดำเนินงาน ทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

“ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก โดยเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้ ความชำนาญในแต่ละสาขาต่าง ๆ มาให้ความรู้แก่เด็กในห้องเรียน”

“มีการจัดประชุมผู้ปกครองกับฝ่ายบริหารการศึกษา ในวันปิดภาคเรียน”

“การส่งเสริมสนับสนุนชุมชนให้ความช่วยเหลือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ เช่นการสนับสนุนวัสดุ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ”

“การส่งเสริมสนับสนุนชุมชนให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชน หรือจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ”

(นางสาวปนัดดา พระศรี, 15 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

6.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร

“เชิญมูลนิธิรักษ์เด็กให้เข้ามามีส่วนร่วมพานुकลากรไปดูงาน อบรมเกี่ยวกับสื่อสิ่งแวดล้อมและพัฒนาบุคลากรร่วมกัน โดยการแลกเปลี่ยนกันระหว่างบุคลากรที่ทำงานในงานปฐมวัยด้วยกัน รวมถึงนาคูคลากรจากหน่วยงานที่ทำงานด้านเด็กปฐมวัยจากต่างประเทศมาเยี่ยมศูนย์ฯ”

“จัดหางค์กรเอกชนเข้ามาให้ความรู้เรื่องการดูแลเด็กในการทำสื่อการเรียนการสอนและทำของเล่นซึ่งมาจากวัสดุในท้องถิ่น โดยให้ครูและผู้ปกครองและนำผู้เชี่ยวชาญขององค์กรเอกชนเข้ามาช่วยในทุนการศึกษาให้สำหรับเด็ก”

“ควรเชิญชวนชาวต่างชาติที่มาอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลได้มีการสนับสนุนเงินในการสร้างห้องน้ำ และอุปกรณ์การก่อสร้าง”

(นางสาวปนัดดา พระศรี, 15 สิงหาคม 2560 : สัมภาษณ์)

สรุปผลการสัมมนาแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ของกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการจัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารดูแลติดตามผลการปฏิบัติงานของแผนการดำเนินงานพัฒนาฯ จัดสรรเงินรายได้สนับสนุนด้านการศึกษา วัสดุและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม ต่างๆ ให้เพียงพอเป็นไปตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ประชาชน ในชุมชนมีส่วนร่วมรับทราบและเสนอแนะการดำเนินงานในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วม เทศบาล ในส่วนของการดำเนินงานจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณควรใช้แนวทางตามวงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผลการแก้ไขปรับปรุง) เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งแจ้งขอบเขตหน้าที่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบและแสดงความ คิดเห็นในการดำเนินงานทุกขั้นตอน และนำผลการดำเนินงานเสนอต่อเทศบาลเพื่อให้ส่งเสริมและ แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่อไป

2. ด้านบุคลากร ในการสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรดูแลเด็กควรคำนึงถึง คุณสมบัติเหมาะสมตรงตามตำแหน่ง มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการพัฒนาเด็กมีการ วางแผนการปฏิบัติงานศูนย์ฯ โดยการกำหนดผู้รับผิดชอบตามสายการบังคับบัญชา มีการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบและนำผลการปฏิบัติงานมา ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรม ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาขีด ความสามารถ โดยจัดหาทุนการศึกษาให้บุคลากร เพื่อบุคลากรมีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ควร ประกาศและยกย่องชมเชย มอบเกียรติบัตรเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และนำผลการประเมินการ ปฏิบัติงานที่ได้จากการประเมินผลไปใช้วางแผนและพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มี คุณภาพและสมรรถนะในการทำงานเพิ่มขึ้นต่อไป

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรจัดสรรงบประมาณในการ ก่อสร้างอาคารหลังใหม่ที่ได้มาตรฐานและมีการปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด จัดสร้างห้องน้ำ ห้องส้วม โรงอาหารให้ เหมาะสมเพื่อคุณภาพสุขอนามัยที่ดีของเด็ก มีการจัดสถานที่ตั้งให้มีขนาดเหมาะสม โดยจัดให้มี สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นต่างๆ เพื่อพัฒนาการ สำหรับเด็กอย่างหลากหลาย จัดสภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียนให้มีมุมการเรียนรู้ที่น่าดึงดูด มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามร่มรื่นจัดหาและ จัดเตรียมวัสดุสื่อการสอนเพียงพออย่างเหมาะสม รวมถึงต้องเน้นด้านความปลอดภัยที่อาจเกิดความ

เสี่ยงอันตราย เช่น ไกลถนนหรือพื้นที่ที่มีการจราจรคับคั่ง พื้นที่มีเสียงรบกวนดัง และที่สำคัญควรมีการฝึกซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุ โดยจัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยไว้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำรองเสมอ

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีการจัดการศึกษางานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยมีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นหลัก และบูรณาการร่วมกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรระดมคณะกรรมการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอยู่แล้ว และจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนางานด้านเด็กปฐมวัยมาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น พร้อมทั้งการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีการพัฒนาการที่ดีขึ้น กล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และสามารถทำกิจกรรมประจำวันได้ด้วยตัวเองและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่บุตรหลานเข้าศึกษา โดยการนำเด็กเล็กเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมงานประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น เยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ที่สำคัญในชุมชน เพื่อทำความรู้จักและคุ้นเคยสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในชุมชน รวมถึง โดยเฉพาะผู้ปกครองและคนในชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ผู้สูงอายุเข้ามาเล่านิทานให้เด็กฟัง การส่งเสริมการทำดอกไม้ประดิษฐ์ และการนวด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีของคนในชุมชนและเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรจัดเครือข่ายสนับสนุนการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่หลากหลายที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตามภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบ การร่วมรับผลประโยชน์ และความสมัครใจในการสนับสนุน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงเกื้อกูลกัน ซึ่งเป็นเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ ประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและบุตรหลาน ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายจะมีลักษณะที่ต่างกันไป กล่าวคือ เทศบาลตำบลมีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชุมชนเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีส่วนร่วมเริ่มตั้งแต่ตั้งแต่ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล ส่วนผู้ปกครองมีส่วนร่วมวางแผนและตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนระดับท้องถิ่น เช่น มูลนิธิต่างๆ หรือองค์กรต่างๆ ที่เข้ามาสนับสนุนงาน การจัด

สภาพแวดล้อม รวมถึงมีการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านเด็กปฐมวัยทุกส่วนงานร่วมเป็นคณะทำงานและแต่งตั้งคณะทำงานด้านเด็กปฐมวัยในพื้นที่เทศบาลรับผิดชอบ โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นประธาน ภายใต้โครงการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งควรจัดหาแหล่งสนับสนุนด้านทุนทรัพย์และวัสดุในการปรับสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และหน่วยงานที่มีส่วนร่วม ชุมชนเข้ามาร่วมแรงงานและอุปกรณ์ในการปรับสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล่น เพื่อให้เกิดกิจกรรมระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน องค์กรเอกชนต่าง ๆ และเทศบาลตำบล สร้างประโยชน์แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและส่งเสริมการศึกษาระดับปฐมวัยของเด็กต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ

การวิจัย แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาสรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

5.1.1 การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด มีการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 5 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาคือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และเมื่อจำแนกรายด้านในแต่ละด้านเป็นรายชื่อ ผลปรากฏดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดนโยบายแผนงานและงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างชัดเจน และอัตรากำลังผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามสัดส่วนของครูต่อเด็กนักเรียนมีความเหมาะสมและเพียงพอ และเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางอีก 3 ข้อ 2) ด้านบุคลากร มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย และมีปริมาณที่เพียงพอ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานตามนโยบาย ระเบียบข้อบังคับแผนงาน

ตรงตามวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 3 ข้อ 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ได้แก่ ภายในอาคารเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน และเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 4 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารเรียนเป็นสัดส่วน รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสภาพแวดล้อมถูกสุขลักษณะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในบริเวณอาคาร และอาคารสถานที่ที่มีความมั่นคง แข็งแรง มีความเหมาะสมและมีความปลอดภัยแก่ผู้เรียน

4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา รองลงมาคือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับผู้เรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประสานความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน ในการพัฒนาผู้เรียน และเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 1 ข้อ 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมของเด็ก รองลงมาคือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้ง โครงการพัฒนาต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการใช้สื่ออย่างหลากหลาย 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการดำเนินงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดแผนความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 3 ข้อ

5.1.2 บุคลากรเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เห็นว่ามีการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.1.3 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

จากกลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับนำมาบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอต่อความต้องการและจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเพิ่มเติมโดยจะต้องพิจารณาถึงจำนวนเด็กที่เข้ารับบริการ จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอนทางการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินงานตามแผนงาน โครงการและรายงานผลการปฏิบัติงานผลการประเมินโครงการ ต่อต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง
- 2) ด้านบุคลากร ควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการดูแลเด็กให้กับครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลที่ขาดประสบการณ์ในเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย เช่น การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม และการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาอบรมหรือให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือจบการศึกษาสาขาปฐมวัยโดยตรง และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกภาคเรียนในรูปแบบของกรรมการทั้งจากบุคคลภายในและบุคคลภายนอก
- 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซม อาคาร สถานที่ที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัยโดยจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ ต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ติดมุ้งลวดเพื่อความปลอดภัย จัดให้มีห้องน้ำ อากาศถ่ายเทสะดวก มีโถส้วมที่มีขนาดพอเหมาะกับตัวเด็ก ทำความสะอาดห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการจัดทำรั้วกั้นพื้นที่สนามหญ้าและสนามเด็กเล่นให้เป็นสัดส่วน เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก และควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามร่มรื่น ให้เอื้อสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติอย่างแท้จริง
- 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนการจัดทำหลักสูตรและเชิญชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเทศบาล ควรมีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการจัดทำแผน จัดประสบการณ์เพื่อนำมาปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับเด็กและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กครอบคลุมทุกกิจกรรม
- 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรมีการประชุมร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาจากตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชนร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมรับทราบการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรม อย่างเป็นทางการ และแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากทุกภาคส่วนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ โดยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและ

ผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบคุณภาพของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำมาปรับปรุงการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และหาแหล่งสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.4 แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มาผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นระดับดี สามารถสรุปประเด็นสำคัญในแต่ละด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการจัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารดูแลติดตามผลการปฏิบัติงานของแผนการดำเนินงานพัฒนาฯ จัดสรรเงินรายได้สนับสนุนด้านการศึกษา วัสดุและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เพียงพอเป็นไปตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมรับทราบและเสนอแนะการดำเนินงานในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเทศบาล ในส่วนของการดำเนินงานจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณควรใช้แนวทางตามวงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผลการแก้ไขปรับปรุง) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมรับผิชอบและแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานทุกขั้นตอน และนำผลการดำเนินงานเสนอต่อเทศบาลเพื่อให้ส่งเสริมและแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่อไป 2) ด้านบุคลากร ในการสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรดูแลเด็กควรคำนึงถึงคุณสมบัติเหมาะสมตรงตามตำแหน่ง มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการพัฒนาเด็กมีการวางแผนการปฏิบัติงานศูนย์ฯ โดยการกำหนดผู้รับผิดชอบตามสายการบังคับบัญชา มีการนิเทศ กำกับติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบและนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรม ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาขีดความสามารถ โดยจัดหาทุนการศึกษาให้บุคลากร เพื่อบุคลากรมีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ควรประกาศและยกย่องชมเชย มอบเกียรติบัตรเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และนำผลการประเมินการปฏิบัติงานที่ได้จากการประเมินผลไปใช้วางแผนและพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและสมรรถนะในการทำงานเพิ่มขึ้นต่อไป 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างอาคารหลังใหม่ที่ได้มาตรฐานและมีการปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

จัดสร้างห้องน้ำ ห้องส้วม โรงอาหารให้เหมาะสมเพื่อคุณภาพสุขอนามัยที่ดีของเด็ก มีการจัดสถานที่ตั้งให้มีขนาดเหมาะสม โดยจัดให้มีสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นต่างๆ เพื่อพัฒนาการสำหรับเด็กอย่างหลากหลาย จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีมุมการเรียนรู้ที่น่าดึงดูด มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามร่มรื่นจัดหาและจัดเตรียมวัสดุสื่อการสอนเพียงพออย่างเหมาะสม รวมถึงต้องเน้นด้านความปลอดภัยที่อาจเกิดความเสี่ยงอันตราย เช่น โกลัถนหรือพื้นที่ที่มีการจราจรคับคั่ง พื้นที่มีเสียงรบกวนดัง และที่สำคัญควรมีการฝึกซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุ โดยจัดให้มีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยไว้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำรองเสมอ

4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีการจัดการศึกษางานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยมีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นหลัก และบูรณาการร่วมกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรระดมคณะกรรมการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอยู่แล้ว และจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนางานด้านเด็กปฐมวัยมาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น พร้อมทั้งการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย ซึ่งจะ让孩子มีการพัฒนาการที่ดีขึ้น กล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และสามารถทำกิจกรรมประจำวันได้ด้วยตัวเองและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่บุตรหลานเข้าศึกษา โดยการนำเด็กเล็กเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมงานประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น เยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ ที่สำคัญในชุมชน เพื่อทำความรู้จักและคุ้นเคยสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในชุมชน รวมถึง โดยเฉพาะผู้ปกครองและคนในชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ผู้สูงอายุเข้ามาเล่านิทานให้เด็กฟัง การส่งเสริมการทำดอกไม้ประดิษฐ์ และการนวด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีของคนในชุมชนและเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรจัดเครือข่ายสนับสนุนการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่หลากหลายที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตามภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบ การร่วมรับผลประโยชน์ และความสมัครใจในการสนับสนุน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงเกื้อกูลกัน เชิญหน่วยงานภาครัฐและเอกชนระดับท้องถิ่น เช่น มูลนิธิต่าง ๆ หรือองค์กรต่าง ๆ ให้เข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดสภาพแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน องค์กรเอกชนต่างๆ

และเทศบาลตำบล สร้างประโยชน์แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อส่งเสริมการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด มีการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด มีการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ค่อนข้างดี หากพิจารณาจากด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมและได้รับการยอมรับจากชุมชน มีการคัดเลือกบุคลากรเข้าปฏิบัติงานค่อนข้างเหมาะสมในการจัดตั้ง การย้ายและการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดประชุมชาคมในชุมชน เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนให้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนในด้านบุคลากร ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก มีการประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่อนข้างบ่อย โดยจัดให้มีการอบรมและศึกษาดูงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้อง และยังส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยให้ทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ในด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สร้างรั้วกันบริเวณภายนอกอาคารเรียนเป็นสัดส่วน จัดสภาพแวดล้อมถูกสุขลักษณะ มีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในบริเวณอาคารอย่างมั่นคงแข็งแรง มีความเหมาะสมและมีความปลอดภัยแก่เด็ก ในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบชี้แนะประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมของเด็ก เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นบางครั้ง มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงาน โดยการใช้สื่อหลายด้าน เชิญชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์ รวมทั้งดูแลเรื่องความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา มีการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็กในทุกระดับ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช สาโสม

(2555, น. 91-92) ได้วิจัยแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านบุคลากร ตามลำดับ ในแต่ละด้านเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร คือ มีการส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชนและสังคมท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ การใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นไปตามระเบียบและหนังสือสั่งการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านบุคลากรคือ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านดูแลเด็ก มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัย และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านดูแลเด็ก มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา สมสวนจิต (2547, น. 88-89) ได้วิจัยปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบาย ด้านระเบียบ ด้านวัตถุประสงค์ และด้านแนวทางการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ คือ 1) ด้านนโยบาย อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ข้อ โดยมีความเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับ คือ 1.1) พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาสตรีเด็กและคนชรา 1.2) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดการเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น 1.3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาตามความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น 2) ด้านระเบียบ อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 10 ข้อ โดยมีความเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับ พ่อแม่ผู้ปกครองสมัครใจให้มารับการเลี้ยงดูในศูนย์ เด็กที่เข้ามารับการเลี้ยงดูต้องเป็นเด็กที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้านที่ตั้งศูนย์หรือบริเวณใกล้เคียงกับศูนย์ และผู้ดูแลเด็กจะต้องมีอายุระหว่าง 20-45 ปี 3) ด้านวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ข้อ โดยมีความเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับ คือ 3.1) แบ่งเบาภาระผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ 3.2) เพื่อพัฒนาความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา 3.3) เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาศึกษาความพร้อมก่อนเข้าเรียน และ 4) ด้านแนวทางการดำเนินงาน อยู่ในระดับปาน

กลางทั้ง 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลรับโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากพัฒนาชุมชน โดยยังคงให้ชุมชนเป็นผู้บริหารและองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนงบประมาณและกำกับดูแล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ สมสวนจิต (2547, น. 88-89) ได้วิจัยปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบาย ด้านระเบียบ ด้านวัตถุประสงค์ และด้านแนวทางการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ คือ 1) ด้านนโยบาย อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับ คือ 1.1) พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาสตรีเด็กและคนชรา 1.2) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดการเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น 1.3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่น 2) ด้านระเบียบ อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 10 ข้อ โดยมีความเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับ พ่อแม่ผู้ปกครองสมัครใจให้มารับการเลี้ยงดูในศูนย์ เด็กที่เข้ามารับการเลี้ยงดูต้องเป็นเด็กที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้านที่ตั้งศูนย์หรือบริเวณใกล้เคียงกับศูนย์ และผู้ดูแลเด็กจะต้องมีอายุระหว่าง 20-45 ปี 3) ด้านวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ข้อ โดยมีความเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับ คือ 3.1) แบ่งเบาภาระผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ 3.2) เพื่อพัฒนาความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา 3.3) เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพความพร้อมก่อนเข้าเรียน และ 4) ด้านแนวทางการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลรับโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากพัฒนาชุมชน โดยยังคงให้ชุมชนเป็นผู้บริหารและองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนงบประมาณ และกำกับดูแล

5.2.2 บุคลากรเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เห็นว่ามีการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ต่างเห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดนโยบายแผนงานและงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างชัดเจน มีอัตรากำลังผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วนของครูต่อเด็กนักเรียนที่เหมาะสมและเพียงพอ หัวหน้าศูนย์ฯ และครูผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงตาม

ระเบียบกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย มีการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีแสงสว่างเพียงพอ อาคารถ่ายเทสะดวก เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน มีการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับผู้เรียน มีการประสานความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ฯ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ศิลมาต (2553, น. 78-80) ได้วิจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดจันทบุรี พบว่า พนักงานส่วนท้องถิ่นผู้มีหน้าที่บริหารงานด้านการศึกษา ที่มีเพศ ระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนพนักงานส่วนท้องถิ่นผู้มีหน้าที่บริหารงานด้านการศึกษาที่มีอายุ ประสบการณ์ทำงาน และผู้มีหน้าที่บริหารงานด้านการศึกษาที่มีรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกัน มีปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสมร ปากดี (2554, น. 87-88) ได้วิจัยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม อำเภอนงนุช จังหวัดหนองคาย พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่เห็นว่ามีการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง และเห็นว่าการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อย ผู้ปกครองเด็กเล็ก ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองเด็กเล็ก ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองเด็กเล็ก ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวุฒิ สีมารักษ์ (2553, น. 75-76) ได้วิจัยการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่อยู่ในหน่วยงานเทศบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน

5.2.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับนำมาบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอต่อความต้องการ จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอนทางการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านบุคลากร ควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลเด็กให้กับครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลที่ขาดประสบการณ์ในเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย เช่น การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม และการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาอบรมหรือให้คำแนะนำ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคาร สถานที่ที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัยโดยจัดให้มีแสงสว่างอย่างเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ติดมุ้งลวดเพื่อความปลอดภัย จัดให้มีห้องน้ำ อากาศถ่ายเทสะดวก มีโถส้วมที่มีขนาดพอเหมาะกับตัวเด็ก ทำความสะอาดห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนการจัดทำหลักสูตรและเชิญชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรมีการประชุมร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาจากตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชนร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับทราบการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรม อย่างเป็นรูปธรรม และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ ทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการทั่วไป มีการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปฏิบัติตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผล และแก้ไขปรับปรุง มีการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบอย่างต่อเนื่อง ด้านบุคลากร การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งต้องคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง บุคลากรจะต้องมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการพัฒนาเด็ก วางแผนการปฏิบัติงานโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบตามสายการบังคับบัญชา จัดทำคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานอย่างชัดเจน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของ

บุคลากรอย่างเป็นระบบ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การส่งเสริมการก่อสร้าง และปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่ อาจเสี่ยงอันตราย ไม่ควรอยู่ใกล้ถนน จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีมุมการเรียนรู้ วัสดุสื่อ การสอนเพียงพอเหมาะสม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร การส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา เช่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา 3 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร จัดให้บุคลากรเข้ารับอบรมการใช้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเรื่องการใช้หลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน การแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีตัวแทน ชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า เข้าร่วมเป็นกรรมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จัด นิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม สื่อการเรียน และผลงานเด็ก เพื่อกระตุ้นและ สร้างขวัญและกำลังใจแก่เด็ก และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การร่วมกัน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ อำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาคอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อพัฒนาศักยภาพ ของบุคลากร มีการประเมินผลและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างเปิดเผย ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตร์รัตน์ แห้งบุคดา (2554, น. 60-64) ได้วิจัยการบริหารจัดการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลี้ขมิพ จันทบุรี พบว่า

- 1) แนวทางในการพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ คือ การเปิดโอกาสให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกด้านรวมทั้งมีการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
- 2) แนวทางในการพัฒนาบุคลากร คือ ต้อง จัดให้มีการฝึกอบรมและดูงานเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็กซึ่งผู้ดูแลเด็กต้องได้รับการฝึกอบรมด้านการ เลี้ยงดูเด็กอย่างมีคุณภาพและต้องเร่งรัดให้มีการจัดทำหลักสูตรปฐมวัยจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มี ประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- 3) แนวทางในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม คือ การจัดบริเวณที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล จัดให้มี อาคารสถานที่ที่เหมาะสม เป็นเอกเทศ ปลอดภัย ปลอดภัย และเหมาะสมสำหรับเด็ก จัดหาสถานที่ ก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรณีอยู่ในโรงเรียนสังกัด สพฐ. และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงามร่มรื่น สวยงามเอื้อต่อการเรียนรู้
- 5) แนวทางในการพัฒนาด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์แก่เด็กคือ ส่งเสริมบำรุงรักษาทรัพยากรในท้องถิ่นตลอดจนอนุรักษ์และถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีใน ท้องถิ่นโดยการจัดการทำแผนประสบการณ์บูรณาการกับวัฒนธรรมในชุมชนมีการนิเทศ กำกับ

ติดตามและประเมินผลการทำงานในด้านต่าง ๆ โดยจัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงาน 5) แนวทางในการพัฒนาด้านด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ คือ จัดทำข้อมูลสถิติถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อการศึกษาโดยจัดตั้งกองทุนการศึกษา เร่งรัดการจัดสรรงบประมาณให้ทันเวลา มีนโยบายด้านงบประมาณเพื่อการศึกษาที่ชัดเจนและจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาเพิ่มมากขึ้นให้เพียงพอและครอบคลุมต่อการดำเนินการด้านการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิทัศน์ กัตัญญคุณานนท์ (2550, น. 32-58) ได้วิจัยการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลร่องกวาง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ พบว่า การที่เทศบาลร่องกวางได้ดำเนินการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลังจากที่ได้รับถ่ายโอนภารกิจมาดำเนินการโดยมีวิสัยทัศน์ คือ “มุ่งคุณภาพการศึกษา พัฒนาเศรษฐกิจ วิถีชีวิตเป็นสุขบุคคลาการบริหารจัดการดี” ปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขคือ การขาดความร่วมมือในส่วนของผู้ปกครองและชุมชนในการได้รับความรู้ความเข้าใจพัฒนาการของเด็ก การดูแลเด็กการไม่มีเวลาให้บุตรหลานของตัวเอง ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลร่องกวาง โดยคณะผู้บริหารควรมีแนวทางการบริหารจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของโสธรา จิตรฉาย (2555, น. 157-158) ได้วิจัยการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผลการวิจัยพบว่า 1) การคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประชุมประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของบุคคลในชุมชนที่จะสมัครเข้ามาเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนครูผู้ดูแลเด็กที่มีความเสียสละและเต็มใจเข้ามาเป็นคณะกรรมการ และมีการรายงานผลการสรรหาบุคคลที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละตำแหน่งให้หัวหน้าส่วนการศึกษาหรือผู้อำนวยการกองศึกษาและผู้บริหารรับทราบเพื่อดำเนินการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มีการสำรวจจำนวนเด็กของแต่ละปีการศึกษามาเป็นฐานข้อมูลในการจัดตั้งงบประมาณในเทศบาลผู้ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงานต้นสังกัดในด้านการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ 3) จัดหาสื่อหนังสือวัสดุอุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการจัดหาสื่อหนังสือวัสดุอุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ 4) การเบิกจ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดทำแผนการเบิกจ่ายงบประมาณรายรับ-รายจ่ายในแต่ละโครงการมีการจัดทำแผนการจัดพัสดุรายปี มีการจัดทำบันทึกการเบิกจ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละปีการศึกษาให้หัวหน้าส่วนการศึกษาหรือผู้อำนวยการกองการศึกษาทราบ 5) การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งต้องคัดเลือกบุคลากรที่มี

คุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการพัฒนาเด็ก 6) มีการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบและนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงแก้ไข 6) มีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร เช่น การบรรจุแต่งตั้งเข้ารับตำแหน่ง ให้เงินรางวัลพิเศษ (โบนัส) ตลอดจนสวัสดิการต่าง ๆ ที่ควรได้รับ และ 7) ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การส่งเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง การให้ทุนการศึกษาต่อ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 เทศบาลและเทศบาลตำบล ควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการจัดสรรและจัดหางบประมาณเพื่อนำมาบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอต่อความจำเป็น เช่น จัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความจำเป็นของศูนย์ฯ
- 2) ด้านบุคลากร ควรสรรหา บรรจุ แต่งตั้งบุคลากรประจำศูนย์ให้มีคุณสมบัติตรงตามหน้าที่สำหรับดูแลเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจัดอบรมเพิ่มประสบการณ์การดูแลเด็กให้กับครูผู้ดูแลเด็ก โดยเชิญวิทยากรจากภายนอกมาอบรม
- 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับเทศบาลปรับปรุง ซ่อมแซม อาคาร สถานที่ที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัย เช่น ติดมุ้งลวดกันยุง จัดทำห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขอนามัย ทำรั้วกัน ทำสนามเด็กเล่นให้เป็นสัดส่วน ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม ร่มรื่น จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติต่อไป
- 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนการจัดทำหลักสูตรและเชิญชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบและเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมหลักสูตรที่เหมาะสมกับบุตรหลานด้วย
- 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ในการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแต่งตั้ง ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ได้คณะกรรมการฯ ที่ได้รับความยินยอมจากทุกฝ่าย และมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของชุมชน
- 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรขอความร่วมมือส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาการเรียนรู้อันแก่เด็ก

ปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบคุณภาพของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม

5.3.1.2 ควรขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความสามารถด้านการนิเทศการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการจัดทำแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อใช้นิเทศในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้เป็นแนวทางเดียวกัน

5.3.1.3 เทศบาลและเทศบาลตำบล ควรส่งเสริมการพัฒนาคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี เพื่อที่จะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.3.1.4 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณในส่วนที่เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสนับสนุนในด้านการจัดการศึกษาให้เป็นแนวทางเดียวกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ

5.3.2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำผลจากผลการวิจัยนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเป็นไปตามความต้องการของชุมชน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักงาน. (2553). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- คณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักงาน. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- กรีติพงษ์ แนวมาลี. (2539). *ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่นสำหรับเยาวชน*. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายการศึกษา.
- โกวิท พวงงาม. (2543). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- โกวิท พวงงาม. (2548). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2538). *ปฏิรูประบบการคลังไทย : การกระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- จิราวุฒิ สิมารักษ์. (2553). *การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). เลข : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ชวงส์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ ๓ เช่นเตอร์.
- นิชมล ปัทมเสวี. (2548). *สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เทศบาลตำบลเสถภูมิ. (2559). *ยุทธศาสตร์การศึกษา*. ร้อยเอ็ด.
- ท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด. (2560). *ข้อมูลเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล*. จังหวัดร้อยเอ็ด.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). *องค์การและการบริหาร*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2546). *การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรง : ข้อพิจารณาเพื่อการปฏิรูปองค์กรรวม*. กรุงเทพฯ : เอกสารเผยแพร่ศูนย์การศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). *สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย*. หมวดแนวคิดพื้นฐาน : รัฐกับการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ชรรมดาเพรส.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2547). *การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2538). *รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปลัดกระทรวงมหาดไทย สถาบันดำรงราชานุภาพ, สำนักงาน. (2543). *รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง การกระจายอำนาจของกระทรวง ทบวง กรม ลงสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : เสมอธรรม.
- พัชรินทร์ อาลัยลักษณ์. (2549). *สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพลินตา อิทธสานต์ และคณะ. (2548). *ศึกษาเส้นทางสู่ความสำเร็จศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่าย้อย*.
กรุงเทพฯ : กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ. (2551). *หมายเหตุผู้บริ โภค : วิจัยชี้ชัดลงทุนพัฒนาเด็ก. เติลนิวัส*.
วัชร ตรีภูลงาม. (2542). *การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารตำรา
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2547). *สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดโครงสร้างภายนอก :
รัฐธรรมนูญกับการปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า*. กรุงเทพฯ : ชรรคมดาเพชร.
- สยาม คำปรีดา. (2547). *สังคมกับการปกครอง*. กรุงเทพฯ : ไทยรายวิย.
- สนิท จรอนันต์. (2543). *ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายการศึกษา.
- สนิทย์ สมักรการ. (2542). *การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาทางสังคม*. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวัศดี โภชพันธ์. (2547). *สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย เรื่องประวัติการปกครองท้องถิ่น
ไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. (2553). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก*. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : สำนัก
นโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวง.

- อุดมลักษณ์ คำลือ. (2553). *ทักษะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อนามัย, กรม. (2546). *คู่มือผู้ดูแลเด็ก เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์กรสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- อลงกรณ์ อรรคแสง. (2547). *สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย เรื่องการจัดรูปแบบและโครงสร้างภายใน*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- Fantuzzo, J.W. (2005). Family involvement : a Multivariate Assessment of Family Participation in Carl Childhood Education. *Journal of Education Phychology*, 2005, 367-376.
- Hashimoto, Y. (1996). Early Childhood Teachers Beliefs and Practices Related to Promoting Children Sconflict Resolution in Constructivist Classroom : a Study of to Teacher (Kindergaden,frist-graed Missouri,public sxhool) Dissertational, 47(6), 2532.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับ การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. แบบสอบถามนี้ใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลนำไปพัฒนางานต่อไป

4. กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อตามความคิดเห็นของท่าน

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวธัญรัตน์ น้าภา

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ตำแหน่งหน้าที่

กลุ่มผู้ส่งเสริมการศึกษา

- ( ) 1.1 นายกเทศมนตรี
- ( ) 1.2 ปลัดเทศบาล
- ( ) 1.3 ผู้อำนวยการกองการศึกษา
- ( ) 1.4 หัวหน้ากองการศึกษา

กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

- ( ) 1.5 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ( ) 1.6 ครูผู้ดูแลเด็ก
- ( ) 1.7 ผู้ดูแลเด็ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตาม
มาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องระดับ การประเมินตรงกับความคิดเห็นของท่านความหมายของระดับการดำเนินงาน คือ

- 5 หมายถึง ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษามากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษามาก
- 3 หมายถึง ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการดำเนินงานการจัดการศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
	ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดนโยบาย แผนงานและ งบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างชัดเจน	....	....	....	....	....
2	การพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กมีความเหมาะสมและได้รับการยอมรับจากชุมชน	....	....	....	....	....
3	การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานมีความเหมาะสม	....	....	....	....	....
4	อัตรากำลังผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตาม สัดส่วนของครูต่อเด็กนักเรียนมีความเหมาะสมและ เพียงพอ	....	....	....	....	....
5	การจัดตั้ง การย้ายและการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด ประชุมชวคมในชุมชน เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน	....	....	....	....	....
	ด้านบุคลากร					
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่องโดยให้ ทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	....	....	....	....	....
7	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กมี คุณวุฒิปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยและมีปริมาณที่ เพียงพอ	....	....	....	....	....

ข้อ	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
8	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการอบรมและศึกษาดูงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้อง	....	....	....	....	....
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานตามนโยบาย ระเบียบข้อบังคับ แผนงานตรงตามวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	....	....	....	....	....
10	ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก มีการประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	....	....	....	....	....
	ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
11	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสภาพแวดล้อมถูกสุขลักษณะ	....	....	....	....	....
12	อาคารสถานที่มีความมั่นคง แข็งแรง มีความเหมาะสมและมีความปลอดภัยแก่ผู้เรียน	....	....	....	....	....
13	ภายในอาคารเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวกเอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน	....	....	....	....	....
14	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในบริเวณอาคาร	....	....	....	....	....
15	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารเรียนเป็นสัดส่วน	....	....	....	....	....
	ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
16	ศูนย์พัฒนาเด็กส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ – จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา	....	....	....	....	....
17	ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับผู้เรียน	....	....	....	....	....
18	การจัดกระบวนการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก	....	....	....	....	....
19	เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้	....	....	....	....	....
20	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน ในการพัฒนาผู้เรียน	....	....	....	....	....

ข้อ	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
	ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน					
21	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยใช้สื่ออย่างหลากหลาย	....	....	....	....	....
22	ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	....	....	....	....	....
23	ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	....	....	....	....	....
24	ชุมชนมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์ รวมทั้งดูแลเรื่องความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	....	....	....	....	....
25	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้แจงนโยบายและความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมของเด็ก	....	....	....	....	....
	ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย					
26	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา	....	....	....	....	....
27	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็กในทุกระดับ	....	....	....	....	....
28	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน	....	....	....	....	....
29	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดแผนความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	....	....	....	....	....
30	มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	....	....	....	....	....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้ท่านแสดงความคิดเห็นตามแนวความคิดของท่านอย่างอิสระ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างไร

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการพัฒนาด้านบุคลากรอย่างไรข้อเสนอแนะ

.....

.....

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรพัฒนาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอย่างไร

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรพัฒนาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอย่างไร ข้อเสนอแนะ

.....

.....

5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนอย่างไร

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรพัฒนาด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างไรข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบล
ในจังหวัดร้อยเอ็ด

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้รับการสัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง..... เทศบาลตำบล.....

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ตามมาตรฐาน
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

2. ด้านบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ดตามมาตรฐานกรม
ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ใน
จังหวัดร้อยเอ็ด ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ดตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

6. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้สัมภาษณ์)

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก ข

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม (IOC)

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม (IOC)

แบบสอบถามข้อ ที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
26	+1	0	+1	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ ข.2

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.89	16	0.82
2	0.74	17	0.73
3	0.78	18	0.81
4	0.72	19	0.71
5	0.70	20	0.76
6	0.73	21	0.84
7	0.81	22	0.72
8	0.78	23	0.88
9	0.82	24	0.85
10	0.79	25	0.82
11	0.79	26	0.76
12	0.77	27	0.69
13	0.74	28	0.82
14	0.71	29	0.79
15	0.83	30	0.87

หมายเหตุ. มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.70-0.89

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

ตารางที่ ข.3

แสดงรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ที่	ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง	สังกัด
1	นายชนวัฒน์ อรัญภูมิ	นายกเทศมนตรี	เทศบาลตำบลเสลภูมิ
2	ว่าที่ ร.ต. เฉลิมเกียรติ มาตผล	รองนายกเทศมนตรี	เทศบาลตำบลเสลภูมิ
3	นายธณยุทธ หอมหวล	ปลัดเทศบาล	เทศบาลตำบลเสลภูมิ
4	นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ	ผู้อำนวยการกองการศึกษา	เทศบาลตำบลเสลภูมิ
5	นางฐานมณู พาลารัตน์	หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา	เทศบาลตำบลเสลภูมิ
6	นางมัทธินา บาลีพรหม	ผู้ดูแลเด็ก	เทศบาลตำบลเสลภูมิ
7	นางบุญช่วย ปิตะฝ้าย	ครู	เทศบาลตำบลนาเมือง
8	นางเครือวัลย์ ฤทธิวุธ	ครู	เทศบาลตำบลนาเมือง
9	นางสาวอุบล นาเมืองรักษ์	ผู้ดูแลเด็ก	เทศบาลตำบลนาเมือง
10	นางสาวปนัดดา พระศรี	ผู้ดูแลเด็ก	เทศบาลตำบลนาเมือง

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ โทร. ๑๖๗
 ที่ บค. ๖๐๐๓๒/๒๕๖๐ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐
 เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อาทิตย์ อาจหาญ

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ	☐	ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
	☐	ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
	☒	ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
	☐	อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
 คณะครุศาสตร์
 โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘๘๑ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๓๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน นายวิฑูรย์ บุญละคร

ด้วยนางสาวจัญรัตน์ นำภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขาวิชา
การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนว
ทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเลือกตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วน
ท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและ
บรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๓๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน นายศุภมิตร คนไฉ

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขาวิชา
การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนว
ทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วน
ท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและ
บรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๓๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรี สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ นามานี นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขาวิชา
การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนว
ทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วน
ท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและ
บรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวม
ข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน สังกัด
เทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๓๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาเมือง

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขาวิชา
การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนว
ทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วน
ท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและ
บรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวม
ข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน สังกัด
เทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาที ร.ท. ดร.ณัฐชัย จันทร์ชม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๓๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายขาว

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขาวิชา
การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนว
ทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วน
ท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและ
บรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวม
ข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน สังกัด
เทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๓๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านข่วงน้อย

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว๔๘๘๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นายธวัช ธีรภูมิ

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๕๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขา
วิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาที่ ร.ท. ดร.ณัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว๔๘๘๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ว่าที่ ร.ต. เฉลิมเกียรติ มาตผล

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขา
วิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร. นัฐชัย จันทุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว๔๘๘๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นายรณยุทธ หอมหวาน

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๕๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขา
วิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฐชัย จันทุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว๔๘๘๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขา
วิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฐชัย จันทุม)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว๕๘๘๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๔๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางฐานมณู พาลารัตน์

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ นำภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขา
วิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฐรุชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว๔๘๘๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางมัชฌิมา บาลีพรหม

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ นานา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขา
วิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร. ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว๔๘๘๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางบุญช่วย ปิตะผาย

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๕๘๒๑๐๒๐๑๓๓ สาขา
วิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว๔๘๘๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางเครือวัลย์ ฤทธิวุธ

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ นำภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขา
วิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฐรัชย์ จันทุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๔๐.๐๒/ว๔๘๘๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางสาวอุบล นาเมืองรักษ์

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ น้าภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๘๘๒๑๐๒๐๑๑๓๓ สาขา
วิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฏฐชัย จันทชุม)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ. ๐๕๕๐.๐๒/ว๔๘๘๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางสาวปนัดดา พระศรี

ด้วยนางสาวธัญรัตน์ นำภา นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๕๕๘๒๑๐๒๐๐๑๓๓ สาขา
วิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร. ณัฏฐชัย จันทขุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการวิจัย

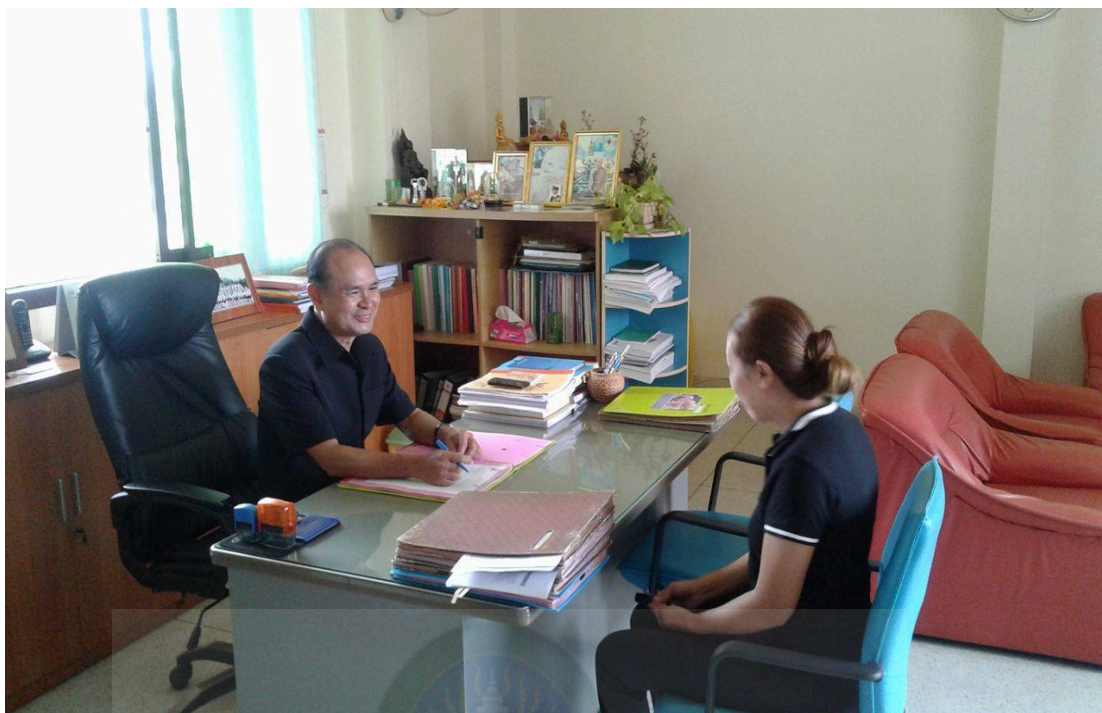
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ ง.1 การสัมภาษณ์ นายชนวัฒน์ อรัญภูมิ ตำแหน่ง นายกเทศมนตรี
วันที่ 11 สิงหาคม 2560 ณ สำนักงานเทศบาลตำบลเสลภูมิ

ภาพที่ ง.2 การสัมภาษณ์ ว่าที่ ร.ต. เฉลิมเกียรติ มาตผล ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรี
วันที่ 11 สิงหาคม 2560 ณ สำนักงานเทศบาลตำบลเสลภูมิ

ภาพที่ ง.3 การสัมภาษณ์ นายรณยุทธ หอมหวล ตำแหน่ง ปลัดเทศบาล
วันที่ 11 สิงหาคม 2560 ณ สำนักงานเทศบาลตำบลเสลภูมิ

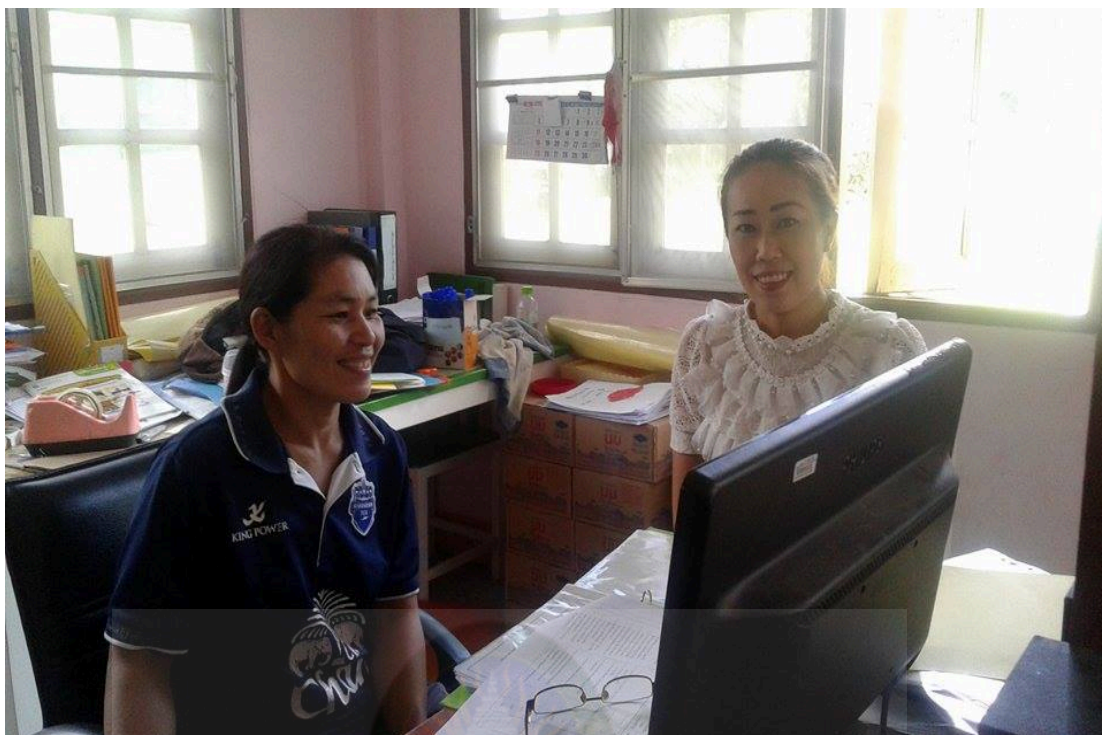
ภาพที่ ง.4 การสัมภาษณ์ นางสาวศิริรัตน์ สายเชื้อ ตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา
วันที่ 11 สิงหาคม 2560 ณ สำนักงานเทศบาลตำบลเสลภูมิ

ภาพที่ ๖.๕ การสัมภาษณ์ นางฐานมญ พาลรัตน์ ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา
วันที่ 11 สิงหาคม 2560 ณ สำนักงานเทศบาลตำบลเสลภูมิ

ภาพที่ ๖.๖ การสัมภาษณ์ นางมัชฌิมา บาลีพรม ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก
วันที่ 11 สิงหาคม 2560 ณ สำนักงานเทศบาลตำบลเสลภูมิ

ภาพที่ ๖.๗ การสัมภาษณ์ นางบุญช่วย ปิตะฝ้าย ตำแหน่ง ครู เทศบาลตำบลนาเมือง
วันที่ 15 สิงหาคม 2560 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายขาว

ภาพที่ ๖.๘ การสัมภาษณ์ นางสาวอุบล นาเมืองรักษ์ ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก เทศบาลตำบลนาเมือง
วันที่ 15 สิงหาคม 2560 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายขาว

ภาพที่ ๙.๑ การสัมภาษณ์ นางเครือวัลย์ ฤทธิวิรุช ตำแหน่ง ครู เทศบาลตำบลนาเมือง
วันที่ 15 สิงหาคม 2560 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านข้างน้อย

ภาพที่ ๙.๑๐ การสัมภาษณ์ นางสาวปนัดดา พระศรี ตำแหน่ง ครู เทศบาลตำบลนาเมือง
วันที่ 15 สิงหาคม 2560 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาเมือง

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

ชัยรัตน์ น้ภา, สมเจตน์ ภูศรีและกฤษกนก ดวงชาทม. (2560). แนวทางการดำเนินงานการจัด
การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ สกุล

นางสาว กัทรวดี ประชารุ่ง

วัน เดือน ปี เกิด

17 พฤศจิกายน 2530

ที่อยู่ปัจจุบัน 139 หมู่ที่ 9 ตำบลบรบือ อําเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ อําเภอบรบือ
จังหวัดมหาสารคาม
ตำแหน่ง ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2554 รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2560 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสน
ศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวธัญรัตน์ น้ภา
วัน เดือน ปี เกิด	24 กันยายน 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	13 ม.3 ตำบลมะบ้า อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45170
ประวัติหน้าที่การงาน	ครู ค.ศ. 1
สถานที่ทำงาน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเสลภูมิ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเสลภูมิ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2555	ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2560	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) การบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY